

DIRVA

EUROPOS GYNIMASIS

Susiduria su sunkiai išsprendžiamom problemom

Vytautas Meškauskas

DR. JUOZAS BARTKUS

— SUKAKTUVININKAS

Dr. Juozas Bartkus, ALT S-gos Garbės Narys, buv. Vilties draugijos pirmininkas, atšventė 82 metų amžiaus sukaktį.

1979 m. rugsėjo mėn. 18 d. savo rezidencijoje Chicagoje dr. Juozas Bartkus atšventė 82 m. amžiaus sukaktį.

Jubilatą pasveikinti buvo susirinkę jo artimieji ir bičiuliai. Prieš keturius metus solenizantas buvo sune galavęs ir ilgesnį laiką praleido gydydamasis ligoninėje. Apleidęs ligoninę jau daugiau nebegrįžo į savo kabinetą. Dr. J. Bartkus ilgus metus buvo gydytoju ir vertėsi laisvą praktiką Chicagoje. Dabar yra pensijoje ir kiek sveikata leidžia įdomaujasi lietuvišku gyvenimu.

Vieni gyvendami tik sau, nieko nepalieka. Kiti savo gyvenimą yra įamžinę. Jų praeitis gyvenimas palieka įmintus pėdsakus. Prie tokių asmenybių tenka prisikaityti sukaktuvininką dr. Juozą Bartkų.

Briuselio diskusijų, europiečiai nenori kalbėti apie bendras pastangas apsaugoti naftos kelius iš Persijos įlankos, palikdami tą pareigą vien amerikiečiams, nors faktinai europiečiai daugiau priklauso nuo naftos importo iš tos srities, negu amerikiečiai. Kaip matome, NATO niekuo nesisikia nuo kitų koalicijų, jei jos neturi stipraus vado.

Jo nuopelnai glūdi ne jo amžiuje, bet jo nuveiktuose tautai ir tėvynei darbuose. Kuriantis Lietuvai, jubilatas jautė pareigą įstoti į karių eiles ir kaip gydytojas karininkas dalyvavo kovose su lenkais ir kitais to laiko Lietuvos priešais. Tai gi, jubilatą matome pirmose eilėse, visa širdimi ir sie la atsidavęs, dirbant ir kovojant tautos gerovei ir tėvynės laisvei.

Ilgus metus būdamas apskrities gydytoju ne kartą rizikavo savo gyvybę, kuomet viešpatavo užkrečiamos ligos — šiltinė, nuo kurios vos pats nenumirė. Daug mūsų tautiečių išliko gyvųjų tarpe vien tik dėl jubilato sumanumo, darbštumo ir didelio pasiaukojimo.

Apart apskrities gydytojo, buvo gimnazijos, kalėjimo, amatų mokyklos ir venerinių ligų dispenserio daktaro pareigose.

Jubilato atlikti darbai yra ne tik šeimos, giminių ar artimųjų, bet ir visos lietuvių tautos pasididžiavimas.

Jų visų vardu aš linkiu mylimam ir mielam jubilatui dr. Juozui Bartkui sveikatos, palaimos, ilgo amžiaus ir daug giedrių dienų.

Algirdas Budreckas

teman' raketų nutaikintų į sovietų taikinius, kurios yra išrikiuotos Nevadoje ir kitose rėtai apgyvendintose teritorijose. Sunaikinus tas raketas ar bent jų didžiumą, amerikiečiams dar liktų povandeniniuose laivuose ir lėktuvuose esančios bombos, su kuriomis jie galėtų sunaikinti sovietų miestus. Tačiau Maskva tuoj po pirmos raketų salvės galėtų sakyti:

'NATO miestai liko nepalies ti. Jei jūs nebombarduosite mūsų miestų - o jau nieko kito negalite jau padaryti - mes irgi susilaikysime nuo jūsų miestų sunaikinimo, jei jūs išpildysite sekančius mūsų reikalavimus ...'

Tokių būdu idėja koncentruoti atominį arsenalą toli nuo didžiųjų miestų galų gale pasirodė klaidinga. Tiesa, Carteris jau oficialiai paprašė kongreso lėšų pastatyti dar 200 iš vienos į kitą vis kilnojamų raketų MX, į kurias sovietams būtų sunkiau nusitaikyti. Tačiau, jei tai bus daroma pagal vieną planą, kur garantija, kad tas planas nebus išduotas ar, ko gero, net pa-

skelbtas spaudoje? Logiškai galvojant tas raketas galima būtų apsaugoti jas perkeliant ... prie didžiųjų miestų. Galima įsivaizduoti, koks dėl to būtų čia triukšmas.

De Gaulle dabar irgi neatrodo teisus. Jo idėja, kad sovietai skaitysis su jo palyginti mažu atominio arsenalu, dabar irgi neišlaiko kritikos. Jei amerikiečiai bijos panaudoti savo milžinišką arsenalą, kokį išpūdi sovietams daro kelios prancūzų atominės bombos? Už tat, kaip jau pastebėjome užpereitos savaitės apžvalgoje, Prancūzijoje puoselėjama mintis padidinti pačios Europos arsenalą į talką pasikviečiant vokiečius ar britus, nes Prancūzija pati viena nepajėgia pakankamai atominiai apsiginkluoti.

Europiečius atominiai apsiginkluoti ragino ir Kissingeris, ir buvo. vyr. NATO vadas gen Haig, ką padaryti amerikiečiai padėtų. Tie vis dar negali sutarti kur tie ginklai - vidutinės distancijos raketos būtų atsakymas į tokias pačias sovietų raketas SS-20, kurios yra nutaikintos į europinius taikinius - turėtų būti laikomi. Vokiečiai norėtų, kad jie būtų laikomi visuose NATO kraštuose, tačiau Norvegija, Danija ir Olandija nenori nieko apie tai girdėti. Belgijos krašto apsaugos ministeris davė sutikimą, tačiau visas ministerių kabinetas tą sutikimą atšaukė. Britai ir vokiečiai sutinka - ir negali suprasti, kodėl tie maži kraštai nesutinka. Tie, žinoma, mano, kad neturėdami tų raketų jie gali išvengti ir sovietų puolimo.

Galutino sprendimo laukiama š.m. gruodžio mėn. NATO oficialioje konferencijoje. Dar viena išeitis būtų - taip sustiprinti konvencionalines jėgas, kad nereikėtų pirmiems griebtis atominio ginklo. Tai, tačiau, pareikalautų didelių pastangų, kurių griebtis niekam nesinori.

Tuo tarpu Vokietijos vyriausybės paskelbtas memorandumas 'Ryšiai su Šiaurės Amerika' atmeta prancūzų talkos idėją nepriklausomam Europos apginklavimui. Netgi, jei Europa pasiektų politinės vienybės, Amerikos atominis 'atbaidymas' būtų jai reikalingas o be to - Vakarų Vokietijos vyriausybė ir negalvoja apie europines atominės jėgas. Panašiai galvoja ir opozicijoje esą krikščionys demokratai, nors jie labai smarkiai kritikuoja dabartinę Washingtono administraciją. Ekonomiškai vokiečiams tai tikrai apsimoka. Pereitais metais visų NATO sąjungos gynybos išlaidų JAV padangė 59%, V. Vokietija tik 11.5%.

Kaip galima buvo spręsti iš

parapijos nebepritr a u k i a naujų narių. Tas pats darosi ir su kitomis kultūrinėmis, visuomeninėmis ir politinėmis organizacijomis.

Kas darytina tokioje situacijoje? Pirmoje eilėje mes turime stengtis esamą padėtį išlaikyti kaip galime ilgiau. Neatsižvelgdami į sunkumus mes turime tęsti tuos darbus, kuriuos iki šiol dirbome. Be to, visu rimtumu turime stengtis realizuoti prof. Šilbajorio pasiūlymą — įsteigti lietuvišką katedrą. Šis reikalas yra svarbus mūsų atečiai.

Mūsų akademikai, ypač tie kurie baigė šio krašto universitetus ir kurių specialybė yra platūs humanitariniai ir socialiniai mokslai, turės ateity teikti informaciją liečiančią Lietuvą ir liuanistiką. Jų straipsniai ir studijos spausdinami anglų kalba šio krašto leidiniuose bus žinių šaltiniai tiems, kurie yra suinteresuoti ne tik tos srities mokslo žiniomis, bet ir politika. Spausdintas žodis yra galingas. Lietuviška katedra, būtų svarbus faktorius rengiant naujus akademiškus, kurie galėtų tęsti nau-

(Nukelta į 6 psl.)

Iki šiol Vakarų Europoje buvo manoma, kad sovietams ją užpuolus amerikiečiai tuojau ateis pagalbon ir, kaip pasutinę kortą, panaudos atominis ginklus. Todėl sovietams net ir turint konvencionalių ginklų persvarą, karo neverta pradėti. De Gaulle jau seniai tuo abejojo. 'Ar amerikiečiai dėl Paryžiaus rizikuos New York'u? - klausė jis. Dabar ir Kissingeris, kalbėdamas Bruselyje NATO ateitį svarstančiame simpoziume, prisipažino: 'Aš sakau - ko nesakyčiau būdamas pareigūnas - kad mūsų sąjungininkai Europoje neturėtų prašyti strateginių užtikrinimų, kurių mes negalime išpildyti, nes jie būtų susiję su pasaulio civilizacijos sunaikinimu.'

Iki šiol tokius užtikrinimus galima buvo duoti, nes amerikiečiai buvo atominėje srityje daug pranašesni. Tas pranašumas apie 1985 metus turėtų baigtis. Naujos sovietų raketos SS 18 ir SS19 su savo labai galingais užtaisais staugiu užpuolimu galėtų sunaikinti 1,000 amerikiečių Minu-

LITUANISTINĖS KATEDROS REIKALU

PROF. JOHN F. CADZOW

Prof. Rimvydo Šilbajorio straipsnis "Pastogės liuanistikai beiškant", neseniai pasirodęs "Pasaulio Lietuvių" yra labai aktualus. Amerikos lietuviai turi rimtai susirūpinti savo ateitimi kuri bus tokia, koks bus priaugantis jaunimas. Po Antrojo Pasaulinio karo senoji lietuvių karta susilaukė daug naujų ir labai reikalingų ateivių. Jos eilės, kurios nenuilstamai dirbo Lietuvos labui, pamažu mažėjo nes jaunimas nuolatos atitruko nuo jos ir suamerikonėjo pasisavindamas Amerikos gyvenimo būdą ir papročius.

Tai žinoma, yra natūralu. Mažai grupelė, gyvenančiai ir kasdien sueinančiai į kontaktą su svetima kultūra aplinkuma, yra labai sunku išlaikyti savo individualumą. Su a m e rikonėjimo procesas dabar pilnu tempu vyksta su jaunimu, kurio tėvai atvyko Amerikon po Antrojo Pasaulinio karo. Tiesa, mes turime jaunimo kuris su dideliu užsispyrimu palaiko lietuviškas kultūros tradicijas, bet tokio jaunimo yra nedaug. Šeštadieninė mokykla mažėja, lietuviškų laikraščių skaitytojai taip pat, o lietuviškos

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Islamas Sovietų Sąjungoje — Maskva kryžkelėje: norėtų išnaudoti Islamą užsieniuose, bet kartu bijo užsikrėtimo nuo Irano ir Afganistano.

— Kurdų 4000 metų tragedija.

Afganistano prezidento Nur Mahommed Taraki nužudymas užpėreitos savaitės pradžioje vėl atkreipė pasaulio dėmesį į tą nelaimingą šalį, kurioje jau beveik metai vyksta sukilimas prieš sovietų remiamą marksistinę vyriausybę. Kaip tik dėl Tarakio atsisakymo ar kitokio pakeitimo jau seniai buvo laukiama, nes Maskva šiaip ar taip negalėjo būti dabartinė būklė patenkinta. Nauju valdovu iškilio ministeris primininkas Halizollah Amin, kuris — nors Amerikoje apmokytas — laikomas dar griežtesnio režimo šalininku. Marksistinė vyriausybė neapskaičiavo 21 milijono tautos sentimentų Islamui, kuris pasipriešinimui sujungė to krašto atskiras gentis. ...

Islamo stiprumas Afganistane, bei jo atgimimas Irane, kelia klausimą, kokia yra jo ateitis Sovietų Sąjungoje? Nominaliai Sovietų Sąjunga yra 5-ta iš eilės mahometonų valstybė, turinti jų apie 45 milijonus. Kadangi jie turi gausias šeimas, apie 2000-sius metus jų turėtų būti apie 100 milijonų, o tuo tarpu rusų tik 150 milijonų. Daugumas mahometonų gyvena 6 pietinėse respublikose — Uzbekistane, Tadžikistane, Turkmenistane ir Kirgizijoje. Daugumą jų teritorijų caro Rusija užkariavo tik prieš 100 metų. Islamas turėtų iš visų religijų daugiausiai nuo bolševikų nukentėjo. Mokyklos buvo uždarytos, piligrimų kelionės į Meką uždraustos, dvasininkų mokyklos išvairytos. Tik po 20 metų uolus persekiojimo, norėdamas patraukti gyventojus karui prieš vokiečius, Stalinas leido įsteigti vėl vieną dvasininkų mokyklą. Antra persekiojimo banga buvo Chruščiovo laikais (1959–1964 metais). Nūdien Islamo tikybinį gyvenimą Sovietijoje

tvarko 4 direktoriai, kurių atstovai dažnai važinėja po užsienį, stengdamiesi patraukti Islamo kraštus savo pusėn ir atlikdami kitokius valdžios pavedimus.

Prieš 1917 metus dabartinėje Sovietijoje buvo 24,000 Islamo maldyčių. Šiandien jų tėra 300, su maždaug 1,000 registruotų dvasininkų-mulachų. Jiems pamokyti jau yra dvi seminarijos, iš kurių išeina apie 60 naujų dvasininkų kasmet. Sovietijos viduje Islamas pristatomas kaip vienas iš daugiausia atsilikusių tikėjimų, tačiau užsieniuose bandoma vaizduoti, kad Islamas Sovietijoje žydi. Kasmet į Maskvą kviečiama bent po 100 delegacijų iš Islamo kraštų. Kaip ir kitos tikybos, Islamas ten gali būti mokomas tik namuose. Taip pat panašiai, Islamą viešai praktikuoja tik pagyvenę ar seni žmonės, tuo tarpu jaunesni už tai susilaukia nemalonumų. Nepaisant to, Islamo atkūrimas jaučiamas ir Sovietijoje. Beveik visi naujagimiai berniukai yra apipiaustomi ir net ateistai laikosi mahometonų vestuvinių ir laidotuvių papročių. Netoli pusės visų tų kraštų gyventojų paklausti atsako esą tikintieji, tuo tarpu tik 12% pačių rusų. Būna net taip, kad paklausus gauni atsakymą: 'Žinoma, mes visi esame mahometonai, nors aš pats netikiu!' Kaip ir su kitomis religijomis Sovietų Sąjungoje, jos daugiausia klesėti ten, kur gauna paspartos iš nacionalizmo.

Dvasiškijs, aplamai imant, yra sovietų režimui ištikima ir bando Islamą pritaikyti prie sovietinės tikrovės. Tačiau šalia oficialios tikybinės organizacijos veikia ir pogrindžio, kurios dalyvius pareigūnai vadiną 'fanatikais', ir kurie yra labai nacionalistiniai nusiteikę. Islamo tikinčiųjų apgyventos teritorijos yra vienintelės Sovietų Sąjungoje su žymiu gyventojų pertekliumi dėl gausingųjų gimimų, bet perteklius nenori emigruoti į kitas respublikas, kas verčia į ten kelti pramonės įmones. Maskva, atrodo, nežino ką daryti —

iš vienos pusės ji norėtų Islamą panaudoti savo užsienio politikos tikslams, iš kitos — ji bijo pas save Irano ir Afganistano įvykių pasikartojimo. ...

Jei jau esame tame pasaulio krašte ... Paskutinėmis žiniomis iš Irano, to krašto kariuomenė nugalėjo organizuotą kurdų pasipriešinimą, jų partizanų nustumdama į sunkiai prieinamas vietoves kalnuose. Londoniškis The Economist savo vedamajame kurdus pavadino 'nuomininkais per 4.000 metų'. Savaitraštis išvedžioja:

Kaip nežiūrėti, kurdai verti savo valstybės. Jie turbūt jau 4,000 ar ilgiau metų gyvena tuose pačiuose kalnuose, išlaikydami savo skirtingą kultūrą ir kalbą. Šiame šimtmečiuose paskiras gentis jau pradėjo jungti bendras tautinis pajautimas. Nūdien, kai kasdien gimsta žemėlapyje vos ižiūrimos atskiros nepriklausomos valstybės ir jos priimanos į Jungtines Tautas, kurdai turėtų tam daug didesnę teisę. Pasaulyje tačiau nėra teisybės. Nė viena didžiųjų valstybių neturi jėgos net pasiūlyti Turkijai, Iranui ir Irakui, kur gyvena kurdų dauguma, duoti jiems nepriklausomybę, atsisakant dalies turimos teritorijos.

Faktinai niekas tiksliai nežino, kiek iš viso yra kurdų, nes kraštai, kur jie gyvena, nudaudo, kad jų iš viso nėra. Apytikriai jų turėtų būti apie 11 milijonų, kurių pusė gyvena Turkijoje, 3 milijonai Irane, 2 mil. Irake, mažesni skaičiai Sirijoje ir Sovietų Sąjungoje. Ottomano imperijai subyrėjus, kurdams atsirado pirma proga nepriklausomybei, tačiau iš to niekas neišėjo dėl naujos Turkijos respublikos pasipriešinimo. O be to, tai nesutapo su anglo-prancūzų planais dėl tos teritorijos padalinimo į įtakos sferas. Po antro pasaulinio karo kurdai su sovietų parama buvo paskelbę savo respubliką Irane — Mahabad, tačiau sovietų kariuomenei 1946 metais iš Irano pasitraukus, ji krito. Neaišku, kaip sovietai žiūrėtų į naujos

■ Iš kitos pusės

The Economist pranešimu šiuo metu jau beveik Rytų Europoje galima pakelti taures už revoliuciją pripildytas ... Pepsi-Cola. Net Lietuvoje, kur tas gėrimas gaminamas Utenoje. Skonis panašus į amerikonišką, nes gaminamas iš importuoto ekstrakto ir supilstomas į tokius pat butelius. Utenoje buvę tik kiek sunkumu su vandeniu, kurį reikėjo suminkštinti, o kokia nauda Pepsi Colos kompanijai, kuri tikisi, kad jos ženklui bus parduodama 10% visų Sovietijos gazuotų gėrų? (Vengrijoje jau 22% visų tokių gėrų jau yra Pepsi-Cola). Komunistiniai režimai nemoka auksu ar kokia užsienio valiuta, bet savo gaminiais. Bulgarija ir Rumunija apmoka vynu, pati Sovietų Sąjunga — Gruzijos šampanu ir "stoličnaja" degtine, kuri Pepsi-Cola parduvinėja čia.

Sekantis kapitalistinis įsiveržimas bus jau tirštesnis — Pepsi-Cola susitarė su Bulgarija joje įruošti 5-kias Pizza Huts, kur bus parduodama pagal amerikoniškas specifikacijas paruošta 'pizza'. Aišku, ir patalpos bus amerikoniškos Pizza Hut pavyzdžiu. Pepsi-Cola už tai gaus vyną, butelius, mineralinį vandenį ir motorizuotus keltuvus (fork-lift trucks), kuriuos gal galės sunaudoti savo kitose 34 įmonėse Rytų Europoje. Jau dabar vienas iš keturių Pepsi-Colos butelių, parduotų Europoje yra išgeriamas komunistiniuose kraštuose.

Kaip matome kapitalizmas skverbiasi į komunistinius kraštus, nors, žinoma, galima aiškinti ir atvirkščiai: prisiminant Lenino posakį, kad kapitalistai parduos virves ir savo pačių pakorimui.

kurdų respublikos atgimimą. Kol kas jos partizanai dar per silpni priešintis amerikiečių apginkluotiems Irano armijos likučiams.

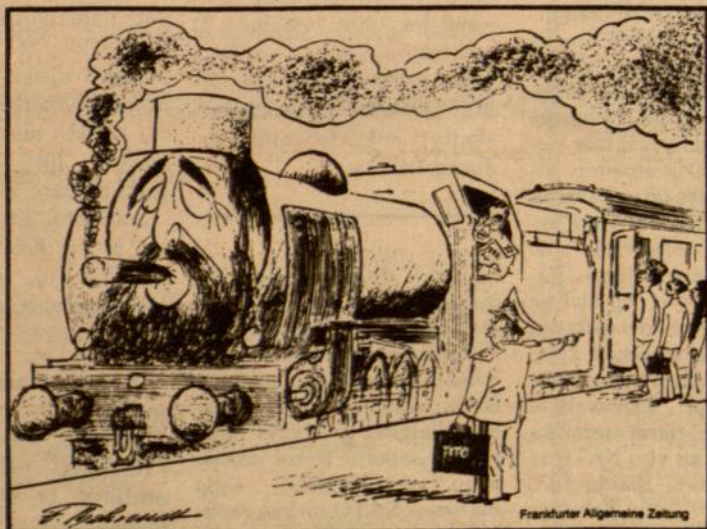
Amerikiečiai, Iranas ir Izraelis rėmė kurdų nepriklausomybės kovas prieš Iraką, kurioms vadovavo vėliau Washingtone miręs Mullah Mustafa Barzani. Jo rėmėjams tik, kad jis sudarė rūpesčių Irako valdovams, tačiau Iranas būkštavo, kad Irako kurdų pasisekimas užkrės nepriklausomybės noru ir Irano kurdus, o Washingtonas nenorėjo nuširdžiai kurdus paremti, nes jie sudarytų galvosūkių Amerikos sąjungininkams Turkijai ir Iranui. Todėl Irakui susitarus su Iranu pastarasis, o kartu ir amerikiečiai, pagalbą kurdams nutraukė.

Kurdai tačiau iš Irako gavo daugiau teisių, tuo tarpu Turkija ir Iranas iki šiol laikėsi politikos, kad jei duosi kurdams autonomiją, jie pareikalaus

nepriklausomybės, todėl geriau nieko neduoti. Turkija oficialiai net neigia, kad joje kurdai gyvena. The Economist tačiau mano, kad tiek Iranui, tiek Turkijai, pačioms apsimokėtų duoti didesnes teises savo kurdų mažumoms.

Wanted at Once
HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS
EXPERIENCED ONLY
Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints and close tolerance.
ALSO NEEDED
ESTIMATOR
LARGE FABRICATIONS MATERIAL & LABOR
• TOP WAGES
• 54 HOUR WORK WEEK.
• DAYS OR NIGHTS AVAILABLE
• EXCELLENT WORKING CONDITIONS AND BENEFITS.
• LONG TERM PROGRAM.
APPLY IN PERSON.
SCHREIBER MFG. CO., INC.
1258 W. 14 Mile Road
Clawson, Mich.
313-435-7100

(35-41)

Havanos "nesusidėjusių" konferencija vokiečių akyse.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LAISVĖ YRA TRAPI IR BRANGI

Ronald Reagan

1977-taisiais metais Pavergtųjų Tautų savaitė jau buvo beveik praėjusi, kol prezidentas Carteris prisiruošė pasirašyti pareiškimą tai progai. Iš Baltųjų Rūmų elgesio atrodė, kad pareiškimą tereikėtų išsiųsti tik kaip paprastą siuntinį. Juk tai, vis dėlto, galėjo užgauti Sovietų Sąjungą, savo glėbyje turinčią didžiausią pavergtųjų tautų skaičių pasaulyje.

1978-tais metais mums buvo sakoma, kad dėl geopolitinės realybės, t.y. detantės siekimo, netinka užsiminti apie pavergtas tautas. Neduok Dieve, kad užsimintume ir apie rusų sprespaudą, jei laikomus milijonus žmonių.

Tačiau nežiūrint vyriausybės kaprizingumo, Pavergtųjų Tautų savaitę susilaukė daug dėmesio praėjusiais metais. Senato susirinkimų kambaryje suruoštas priėmimas buvo pilnutinai užpildytas ir Kongreso nariai nesiliaudami smerkė komunistų sprespaudą.

Tačiau šis staigus susidomėjimas turėjo ir ironišką pusę. Kai kurie Kapitoliuje susirinkę - kurie šia proga rado gražiausių žodžių - buvo tarpe ty, kurie anksčiau, masinio sovietų karinių pajėgų stiprinimo aktyvaizdoje, balsavo sumžinti Jungtinių Valstybių karines išlaidas. Tai buvo tie patys Kongreso nariai, kurie ragino mus pasirašyti dokumentą Helsinkyje, kuris iš tikrųjų įteisino Baltijos valstybių inkorporavimą į Sovietų Sąjungą bei rytų Europos pokarinį okupavimą. Kai kuriais atvejais balsai, pasisakę dėl neiteiktinai griežtų disidentų nuostatai, buvo tie patys, kurie smerkė žmogaus teisių pažeidimus mūsų sąjungininkų tarpe, bet, ligi tol, ignoravo didžiausią užgniauzimą žmogaus ir tautos laisvės už geležines Uždangas.

Cinikų teigimu atgijusį susidomėjimą Pavergtųjų Tautų savaitę galima aiškinti faktu, kad 1978-ji metai buvo Kongreso rinkiminiai metai ir Kongreso nariai, kurių apygardose buvo tvirtas tautinių mažumų balsuotojų pagrindas, nenorėjo patekti į balsuotojų nemalonę. Cinikai buvo, galbūt, nors dalinai teisingi. Tačiau Kongresas paprastai gana greitai pagauna besikeičiančias nuotaikas krašte, o ir didėjantis supratimas, kad "detantės" tikrovė neprilygsta peršamai savokai taip pat galėjo didele dalimi prisidėti prie stipriai išreikštų pasisaky-

Ronald Reagan, kandidatuoja į JAV prezidentus, šio straipsnio autorius.

mų Pavergtųjų Tautų savaitės proga praėjusiais metais.

Kai 1959 m. liepos mėnesį prezidentas Eisenhoweris pasirašė pirmąją Pavergtųjų Tautų proklamaciją, įsai įvykdė tais metais Kongreso priimto įstatymo 76-90 vieną siūlymą. Buvo tada pasiūlyta, kad prezidentas kasmet paskelbtų pareiškimą, "kol visos pavergtos tautos pasaulyje bus laisvos ir nepriklausomos".

Pernai Baltieji Rūmai laiku paskelbė tokį pareiškimą, tačiau jame nebuvo nė žodžio nei apie politinę ar tikėjimo sprespaudą, nei apie Helsinkį, nei apie komunizmą. Baisus ir griauanantis sovietų komunizmo veidas buvo visiškai nuslėptas.

Kai senatoriui Jacob Javits (R-NY) buvo užsiminta, kad Pavergtųjų Tautų savaitė jau atgyvenusi, senatorius taip atsakė:

— Jokių būdu. Tie, kurie šias tautas laiko pavergtomis, kaip tik ir tikisi, kad mes neištesėsime. Todėl maldauju, pasisveskite šiai laisvės kovai ne vien savo gyvenime, bet visam laikui. Tai gali užtrukti ilgai, bet teisingumas triumfuos, jeigu tie kurie juo tiki atsilaisvys.

Jis teisus. Siemet mes dar kartą patvirtinkime savo įsipareigojimą suteikti tiesą ir vil-

Spaudoje retkarčiais pasigirsta pavienių balsų, kad didžiosios organizacijos aukų rinkimo vajas turėtų vykdyti pasiskirstę tam tikrais mėnesiais. Kai kas taip įsismagina, kad net paskirsto mėnesius, kurių metu ta ar kita organizacija turėtų vykdyti aukų rinkimą. Pats pasiskirstymo principas būtų geras, jei organizacijos susitartų, o visuomenė priartėtų.

Kažin kodėl, Lietuvių Bendruomenė dažnas siūlo rugsėjo mėnesį ir jį vadiną Bendruomenės mėnesiu. Taip vadinti rugsėjo mėnesį nėra tikslu, nes šis mėnuo reiktų palikti lituanistinėms mokykloms. Rugsėjo mėnesį prasideda nauji mokslo metai ir taip pat lituanistinių mokyklų mokslo pradžia. Tą mėnesį visokiais būdais raginamos jaunosios lietuvių šeimos vaikus siųsti į lituanistines mokyklas. Visą rugsėjį vyksta lit. mokyklų mokinių registracija, aptariami mokyklų reikalai, konfereruoja mokytojai, posėdžiauja tėvų komitetai.

Tad ar nevertėtų rugsėjo mėnesį vadinti lituanistinio švietimo mėnesiu ir visą dėmesį skirti lituanistinėms mokykloms. Praktiškai taip ir daroma. Lietuvių Bendruomenės vadovai, švietimo Taryba, apygardų ir apylinkių valdybos daugiau ar mažiau rūpinasi lituanistiniu švietimu ir mokinių verbavimu. Tuo pačiu metu vykdyti du vajas: mokinių registraciją ir aukų rinkimą, sunku aprėpti, nes nelengva surasti talkininkų. Lankant šeimas, turinčias mokyklinio amžiaus vaikus ir raginant juos siųsti į lituanistines mokyklas, negalima prašyti aukų, nes lit. mokyklų išlaikymas gula ant tėvų pečių. Lituanistinį švietimą savo aukomis turėtų daugiau paremti tie, kurių vaikai jau yra išaugę iš mokyklinio amžiaus, ir įvairūs gausūs klubai bei kitos organizacijos.

tį žmonėms, kurie gyvena mokyklų ir neviltingas pasaulyje. Pavergtųjų Tautų savaitę turėtų priminti mums, Amerikoje, kokia brangi ir trapi yra ta laisvė.

MĖNUO, VADINAMAS BENDRUOMENINIŲ

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Bendruomenės vadovus mokyti ir nurodinti kokius darbus turėtų dirbti, dažnai pasiūlauna tūli siviloniai, piloniai, strėvos, zubriai (ar ne vienas žmogus keliuose asmenyse) ir kiti slapukai, neišdrįsdami net savo pavardės pasirašyti. Taip vadinami reorganizatoriai šaukia, kad LB dirba ne tik švietimo bei kultūros darbą, bet ir politinį. O ką RLB per tuos penkerius metus švietimo ir kultūros baruose yra nuveikusi, kiek įsteigė ir išlaiko lituanistinių mokyklų, kiek paruošė ir išleido vadovėlių, kiek suruošė kultūros kongresų, mokslininkų simpoziumų, tautinių šokių ir dainų švenčių, jaunimo kongresų ir t.t.? Reorganizatoriai skelbiai teikią paramą ALTai ir talkiną politiniam darbui, o kodėl ne švietimui ir kultūrai? Tokios talkos iki šiol nematėme, o tik negatyvią kritiką. Jei jau reorganizavosi dėl LB dirbamų darbų plovės, tai reikia duoti pavyzdį ir parodyti kaip turėtų būti švietimo darbas dirbamas.

Nuolatinis riksmas apie bendradarbiavimą su okupantu, neduodant pavyzdžių, kas ir kaip tą vykdo lieka tuščias propagandinis muilo burbulas. Tas burbulas kelių slapukų pučiamas, vieną kartą sprogs, neradęs pritarimo visuomenėje.

Gerbtini asmenys, kurie savo nuomonę pasako ir nebijo pasirašyti tikrosios pavardės.

Polemika

Įki nuobodumo įkyrėjo riksmas apie "skatikus" ir "stakles". Jei, po jų premijavimo buvo pasisakyta ir sukritikuota, visai tvarkoje. Kiekvienam valia turėti savo nuomonę, nes ir premijas skirsto tokie pat mirtinigi žmonės ir gali padaryti klaidų. Nuolat kartoti per kelis metus tą pačią sudilusią plokštelę, darosi nuobodu.

Arba nuolatinis šaukimas dėl lituanistinėse mokyklose naudojamų vadovėlių. Gal tie vadovėliai nėra labai tobuli, betgi ir tie reikšniai geresnių neparuošė ir nepasiūlė. Vadovėlius

ruošia praktikai mokytojai, tikrina švietimo Tarybos sudarytos komisijos, tai ar yra dar kompetetingesnių organų, kurie turėtų vadovėlių tinkamumą tvirtinti. Kai prie tekstų negali prisikabinti, tai kritikuoja paveiksliukus, vaizduojančius įrankių naudojimą amžių bėgyje — evoliuciją. Komunistinę propagandą mato ten, kur jos visai nėra.

Rinkimai

Arba vėl, JAV LB Tarybos rinkimai. Rinkimai įvykdyti demokratiškai, visuotinu balsavimu apygardomis. Tarybos nariais išrinkti kandidatai daugiasiai gavę balsų. Bet reksniam, ir vėl nepatiko. Prieš rinkimus kėlė didžiausią triukšmą, varė agitaciją, kad tik mažiau dalyvautų balsavime. Nežiūrint jų priešiškos agitacijos, netruko kandidatų ir balsavo per 8,000 balsuotojų.

Tiesa, balsuotojų skaičius nėra didelis, bet nurodykit kitą organizaciją kuri praveda visuotinus balsavimus ir surenka didesnį balsų skaičių! LB yra vienintelė, kuri įvykdo visuotinus demokratiškus rinkimus. Kai kam tas nepatinka ir skleidžia įvairiausius įtarinėjimus, bei įtaigojimus, kad tik apsunkintų darbą.

Jaunimas

Jaunimo klausimais taip pat nevengiama pasisakyti. Jaunimas geras tol, kol eina su jų skelbiamomis idėjomis ir vykdomais metodais, bet pareiškus savas nuomones, yra baramas ir mokamas, kaip ir ką turėtų daryti. Kultūringa polemika bei kritika yra reikalinga ir pageidaujama. Negerai, kai jaunimas niekur nedalyvauja ir nerašo, blogai, kai jaunimas jungiasi į lietuvišką veiklą, bet nori dirbti naujais metodais savišku būdu, sau artimesnėse organizacijose. Blogai, kai jaunimas nerašo, o dar blogiau, kai rašo saviškai, į gyvenimą žiūri jaunatviškomis akimis, nevengdamas pakritikuoti vyresniųjų vartojamų pasenusių metodų.

Vilniaus lituanistiniai kursai yra sukėlę diskusijų ir įnešę daug kartėlio į lietuvių gyvenimą. Negerai, kai tuose kursuose, greta grynos lituanistikos įterpiama komunistinė propaganda ir dėstoma suklauto Lietuvos istorija. Kuriantai turėtų sugebėti atskirti tikrovę nuo propagandos, jei to nepajėgia padaryti, tai tokiems nevertėtų visai važiuoti.

Lietuvių kalbą išmokti gali kiekvienas lietuvis jau-

(Nukelta į 4 psl.)

CLEVELANDO "NERINGOS" IR PILĖNŲ

SKAUTŲ TUNTAI

kviečia visą Clevelando jaunimą įstoti į skautų eiles. Sueigos prasidėjo rugsėjo mėn. 17 d. ir vyksta kiekvieną pirmadienį nuo 7:00 val. vak. iki 9:00 val. vak. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose.

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į:

E. Nainienė, telef. 481-8472

Loretą Čipkutę, telef. 944-2167

Remigijų Belzinską, telef. 531-4607

Dar žydų klausimu

ALTOS BROŠIŪROS PASIRODYMO PROGA

Spaudoje paskelbta, kad išėjo dr. Juozo Prunskio knyga "Lithuanian Jews and the Holocaust", kur "įrodoma, kad lietuvių tautos negalima kaltinti dėl žydų naikavimo Lietuvoje". Iš tikro tai maža 48 psl. brošiūrėlė. Jos pradžioje gražiai atsiliepiama apie žydus bendrai. Taip iki 1971 metų 3 žydai gavę Nobelio premiją už taiką, 5 už literatūrą, 25 už psichologiją ir mediciną, 8 už chemiją, 18 už fiziką ir 1 už ekonomiką. Pereinant prie Lietuvos žydų paminima, kad 1935 m. žydai ten turėjo 200 švietimo institucijų su 18,000 mokinių ir 635 mokytojais. Lietuvos žydai buvę pirmieji, kurie pradėjo propaguoti grįžimo į Izraelį idėją. Pirmasis Lietuvos ministrų kabinetas turėjęs 3 žydus savo tarpe, vienas jų

buvo ministeris žydų reikalams. Cituojama iš Enc. Judaica, kad sovietams užėjus nacionalizuotų 986 pramonės įmonių tarpe 560 (57%) priklausė žydams, o iš 1,593 prekybos įmonių 1,320 (83%) jiems priklausė. Vėliau pasiremiant Encyclopedia Lituanica priduriama, kad tarp 35 ir 43% visų Lietuvos gydytojų buvo žydai ir daugiau kaip 50% advokatų. Žodžiu, gyvenk ir džiaukis.

Kadangi brošiūra parašyta angliškai, reikia manyti, kad ji skiriama svetimtautiui skaitytojui. Amerikiečiui, pavyzdžiui, gali pasirodyti, kad mes laikėme tą tiek daug Nobelio laureatų davusią tautą lyg kokius indėnus rezervatuose, jei nevartoti čia žodžio geto. Šiame krašte juk žydai eina į bendras mokyklas, o juodieji reikalauja, kad jų vaikai būtų net labai toli vežami į baltųjų mokyklas. JAV ir V. Europos kraštuose visai nėra žydų reikalams ministerių. (Dr. Prunskis nutyli, kad toks ir pas mus buvo tik valstybės kūrimosi pradžioje). Ir iš viso, jei žydams Lietuvoje buvo taip gerai, kaip duodamieji skaičiai galėtų įtaigauti, kodėl jiems vis dėlto taip rūpėjo Izraelio atstatymas, kodėl žydai sudarė 52% komunistų partijos narių, ir kodėl jų tiek daug įsijungė į NKVD veiklą. (Prunskio teigimu, kuris šį kartą nepamini šaltinio, Kauno NKVD personalo tarpe buvo 50% rusų, 40% žydų ir 10% lietuvių).

Atsakymo į tuos galinčius kilti klausimus brošiūra neduoda. Žinau tik iš savo patyrimo, kad Lietuva paveldėjo uždarą žydų mažumą iš Rusijos imperijos. Formalų užtvartų nebuvo, bet de facto segregacija tęsėsi toliau. Sprendžiant iš pasisakymų jau pačiuose pirmuosiuose mūsų laikraščiuose simpatijų tai mažumai nebuvo. Iš kitos pusės žydai visai nesidomėjo mūsų tautiniu atgimimu ar nepriklausomybės troškimu. Prieš subirant kaizerio Vokietijai daug Lietuvos žydų samprotavo, kad jiems būtų geriau, jie turėtų didesnės

veiklos galimybes, jei Lietuva liktų Vokietijos provincija. Nepriklausomybės pradžioje sunku būtų rasti žydus, kurie namuose kalbėtų lietuviškai. Intedigentiškesni kalbėjo rusiškai, beveik visi skaitė Rygos ar Paryžiaus bei Berlyno rusų laikraščius. Patys leido rusišką "Echo" Kaune. Socialiai jie bendravo su vietiniais rusais ar vokiečiais. Žydų vaikai sudarė Kaune vokiečių ir rusų gimnazijų mokinių daugumą, tuo tarpu lietuvių gimnazijose jų bent pradžioje buvo nedaug. Žydų nebuvo Lietuvos politinėse partijose. Žinoma, sunku įsivaizduoti žydą krikščionį - demokratą, bet jų nebuvo net kairiuosiose partijose — socialdemokratų ar liberalų liaudininkų.

Ilgainiui viso krašto civilizacijai, o ypač mūsų tautinei kultūrai kylant ta paveltėta iš caro situacija keitėsi. Tarp iškilių Lietuvos žydų Prunskis brošiūros pradžioje mini juristą S. Beliackiną, kuris tarp kitko neturėjo savo "šaknų" Lietuvoje, bet į ją atbėgo bolševikams Rusijoje įsigalėjus. Draugavau su jo sūnumis. Vyresnis Teodoras buvo vienas pirmųjų žydų baigusiu lietuvių — Kauno "Aušros" — gimnaziją. Jis elgėsi, galvojo ir jautėsi kaip lietuvis-patriotas. (Savo laiku net buvo susižavėjęs, kaip tuo laiku buvo madoje, Mussoliniu ir fašizmu). Jaunesnis Leonidas buvo daugiau kosmopolitas, tačiau abu veržėsi iš dvasios geto į lietuvių daugumos gyvenimą. Jei būtumėm galėję nepriklausomybe pasidžiaugti dar kokį dešimtmetį, tokių Bieliackinų būtų daugiau. Jie greičiausiai sudarytų daugumą. Tada ir mūsų atsinešimas į Holocaustą būtų kitoks. Vienaip reaguoję į šimto tūkstančių nužudymą, jei jie tik statistikos skaičiai, kitaip — jei jie pažįstami žmonės, gal net draugai, gyvi kaip tu pats.

Prunskis aiškina, kad kiekviena tauta turi tam tikrą kriminalinį elementą, tačiau būtų "spiritual holocaust" kaltinti visus Lietuvos, žydus ar amerikiečius dėl tokių nusikaltimų.

Man atrodo, kad čia svetimtautiui skaitytojui gali pasivaidinti veržimasis į atviras duris. Šiais laikais juk visuotinai tuo tikima ir todėl norėtųsi išgirsti konkretaus kaltinimo pavyzdį. Autorius tokio pavyzdžio neduoda.

Žinia, kartais išgirsti teigimų, kad štai amerikiečiai išdavė Rytų Europą Stalinui Jaltaje, arba airiai nužudė lordą Mountbatteną, ar lenkai slopino lietuvių Vilniuje, nors dažnai atskirų asmenų veiksmai nebūtinai turėjo atitikti visos tautos valias. Taip nepreciziškai vartojant kalbą galima išgirsti, kad ir lietuviai žudė žydus, nors tie pavieniai atsitikimai buvo ar nacių įsakymai buvo ar to kriminalinio elemento siautėjimas. Autorius nemini tokių kaltinimų, bet sakosi turįs išpūdingą rinkinį laiškų, kuriuose žydai dėkoja lietuviams už jų gyvybių išgelbėjimą. Jis patiekia tik kelis jų (su dviem fotografijom Danutės Po-

merancaitės Kipro Petrauskaitės išgelbėtos ir tūlos Gito Beldinkienės). Atrodo, kad tik tokių laiškų paskelbimas veiktų išpūdingiau negu išrinkti istoriniai faktai ir statistikos. Juk tai herojiški veiksmai, o herojų nūdien nedaug.

Kaip nekalbėsi, iš kurios pusės nežūrėsi, kiekviena gausingesnė mažuma sudaro problemą. Fritz Waewer, artistas, kuris vaidino dr. Wess Holocausto televizijos serijoje, jos antrą kartą rodymo proga buvo paklaustas, kokia išvadą jis pasidarė turėjęs tą Holocaustą, kad tik ir vaidindamas, pergyventi. Žydams, sakė jis, reikia savos valstybės. Kaip ir kiekvienai tautai — liktų tik pridėti. (vm)

EMPLOYMENT & TRAINING
For youth 16 to 21 must be a resident of Allegheny County. (Living outside the city of Pittsburgh.) Variety of job positions available for high school dropouts and graduates. Employment, educational, personal counseling services. For additional information phone 412-351-0271.

An Equal Opportunity Employer (30-39)

MĖNUO, VADINAMAS BENDRUOMENINIŲ...

(Atkelta iš 3 psl.)

nuolis namuose ir veikiančiose šeštadieninėse lituanistinėse mokyklose, tik reikia turėti noro ir jausti pareigą. Jeigu 12-14 metų, nors ir po vieną dieną savaitėje, lankys lituanistinė mokyklą ir namuose kalbės lietuviškai, tai nereikės jokių Vilniaus kursų ir lietuvių kalbą išmoks labai gerai. Bet, jei jaunuoliai į lituanistines mokyklas nueina tik per prievartą, lietuvių kalba nesidomi, o tik laiką praleidžia, tai tokiems nė Vilniaus kursai lituanistikos neįdrėbs.

PLJS Ryšių Centro organizuojami dviejų savaitių lituanistiniai seminarai, duoda grynios lituanistikos daugiau, kaip Vilniaus kursai per visas 6 savaites.

Neužmirštini ir lituanistikos kursai, veikiantieji prie kai kurių universitetų. Lietuviai studentai turėtų jais plačiai naudotis. Kursams įsteigti įdedama daug pastangų ir dažnai išlaidų. Illinois universiteto Chicagos Circle Camp lituanistiniai kursai buvo išgelbėti ir palikti, tik dėka autoritetingų asmenų spaudimo, tad studentai turėtų parodyti didesnę dėmesį ir juos lankyti.

Baigiant šias kelias mintis norėtųsi, kad spaudoje keliame lietuvių gyvenimo reiškiniai, būtų svarstomi šaltai ir objektyviai, neniekinant dirbančiųjų ir rašančiųjų. Mūsų tiek nedaug, kad kiekviena pozityvi darbo ranka ar talka yra reikalinga lietuviui išlaikyti ir Lietuvos laisvei atgauti, o ne tarpusavio peštynėm.

"Amber Holidays"

1979 M. EKSORSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

PAPILDOMA GRUPĖ SU NAUJŲJŲ METŲ IŠVAKARĖMIS VILNIUJE— IŠVYKSTA GRUODŽIO 26 ir grįžta SAUSIO 4, 1980. Kaina tik \$821.00.

TAIP PAT DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

SPALIO 10 — \$829.00 (vienos savaitės)
GRUODŽIO 19 — \$1045.00 (dviejų savaitių)

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AND/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Tautosaka ir paroda Chicagoje

LIUDAS DOVYDĖNAS

Pennsylvanija pirmoji prigludė lietuviams, nuo vargo, nuo carų, rekrutų bėgusių. Pennsylvanija savo anglimis, geležies rūda, aliejumi, geležinkelio tiesimu pirmoji pradėjo Amerikos gerovės žavėjimą.

Per Pennsylvanijos anglių kasyklas praėjo šimtai tūkstančių lietuvių, pradėję po žemę ir paviršiuje gerą

šimtmetį pažvelgus atgalios.

Ne tik mes, lietuviai, bet ir lenkai, airiai, italai ir kiti, bilijonus tonų iškase anglių, buvom jau beužmirštą, kas buvo ir kas tebėra žvilgantis antracitas, kaitriausi anglis.

Šia proga primintina, tegu kas nori užmiršta Pennsylvanijos angliakasių, bet mums tatai neder. Kas pasuks arklius Pennsylvanijos keliuosna, nors ir skubos drugio krečiamas, tegu malonėja sustoti nors prie kapinių. Tegų paskaito antkapių įrašus... nustebs kiek jaunų vyrų žuvo kasyklose. Amerikos gerovės karas dėjos kasyklose, ir ten žuvo tūkstančiai lietuvių, kartu su daugeliu ateivių iš visos Europos. Dvi tautybės nekasė šioje šalyje anglių ir, drąsu spėti, nežuvo be laiko, tai — negrai ir žydai. Kodėl? Būtų ilga kalba ir ne šiam kartui.

Dabar anglis grumojančiai priminė Three Island atominis pavojus, perkūno šūrupu nukrėtęs ne tik Pennsylvaniją, bet ir visą Ameriką. Gal net visą pasaulį.

Ir tada atsiminė: juk bilijonai tonų geriausios anglies tebeguli po Pennsylvanijos kalnais! Koks velnias mums užkinkė baimėje laukti sprogimo, radiacijos?

Gerokai sukrėtė. Ir atsiminė angliakasių, kapus emė puošti, įskaityti žolėje paskendusius antkapių datas... Ir ta proga miela prisiminti vyrus, moteris, kurie pėsti perkeliavo Pennsylvanijos lietuvių gūstas, rinkdami žodį, dainą, suradami tautosakos lobius, atsineštinus ir vietinius.

Dr. J. Balys, kuprinėje nešinas rekorderį ir baltinių pamainą, berods 1952-54 metais aplankė Pennsylvanijos lietuvių, rinkdamas dainas, pasakas, tai, kas patraukė tautosakininko — rinkėjo dėmesį.

Praėjus keičiamai metų, į Pennsylvanijos lietuvių gūstas atsilankė kun. A. Kezys ir V. Būtėnas. Ir taip, jų gražiu triūsu gimė "Pennsylvanijos Angliakasių Lietuva". Buve užmiršti, vaikų palikti pensininkai emė atkusti. Ir vaikams, kituose miestuose įsikūrusiems emė pasakoti, kad tie "ponais" apšaukti DP domisi angliakasiais, renka dainas, pasakas ir kitokius jau bepamirštamus nuotykius. Atkuto parapijos, sukruto Vyčiai, kai kurie sa-

liunininkai lange išstatė: "Sveikas", "Lithuanian power".

Elena Bradūnaitė ir jos brolis Jurgis įtikinančiai padėjo tašką ant i. Apsukri, gražia lietuviška kalba Elenytė pasidarė kone legendarinė. "Kurgi ta žebenktėlė, Alenyte, ar jau nebepasirodys?" — klausia pagyvenusį arti aštuonių dešimtų angliakasio našlę M. Indienę. Bradūnaitė visur pasiekė: ligonines, senelių namus. Ką jau bekalbėti apie namuose senatvės sulaukusius.

Ta žebenktėlė Elenytė dainų — pasakų — tautosakos rinkimą nubogino į patį Washingtoną, kur jinau aukštokai pakilusi The American Folklife Center įnešė lobį ir mūsų. Tatai greit sužinojo ir Pennsylvanijos lietuviai; ne vienas dabar stebisi tokiu Washingtono susidomėjimu, ką dažnas laikė kasdieniniu, dėmesio nevertu daiktu.

Šiomis dienomis dedasi dar tokie dalykai: tasai The American Folklife Center kartu su Chicago miesto surengė foto parodą Chicagoje "Inside our Homes, outside our Windows". 1977 m. The American Folklife Center emėsi ruošti etninių grupių Chicagoje fotografavimui. Porą metų J. Dovydenas fotografavo keiliolikos etninių grupių gyvenimą. Per 5000 nuotraukų! Liūto dalis teko lietuviams Chicagoje.

Dabar ir vyksta paroda The Museum of Contemporary Art's, nuo rugpjūčio 11 d. iki rugsėjo 30 d. Savaimė suprantama, parodą lanko visokios tautybės, norėdamos pamatyti savos grupės fotografijas. Iš 5000 nuotraukų atrinkta 119. Kaip atsiliopė į žymieji angliški Chicago laikraščiai, paroda ir jos fotografas vertinama gan palankiai.

Kas mums rūpi, tai šimtai nuotraukų iš Pennsylvanijos ir Chicago lietuvių gyvenimo dabar liks Washingtono ir pas fotografa. Greit besikeičiantis mūsų gyvenimas galės pasirodyti parodose, skaidrėse. Galimas daiktas, sukrus ir kitų lietuviškų susitelkimų veikėjai, suras talkininkus ir galės eiti jau pramintu taku, per tą patį The American Folklife Center, su gražiu parodos katalogu ir gerais spaudos atsiliepimais.

Galop pridursiu ir savo trigašį. Dideliu dėmesiu sekiau Pennsylvanijoje triūsiu. mačiau jaunųjų

Dalia Orantaitė, clevelandietė, modeliuos rūbus madų parodoje Chicagoje rugsėjo 30 d. Jaunimo Centre.

sumanumą, apsukrumą ir pareigos.

gal, svarbiausia, užsidegimą savo tautai, saviškiams dirbančiams. Man netaip jau paranku apie tai kalbėti, nes turiu ir sūnaus darbus kliudyti, bet ir išskirti neturiu

Malonu užsklęsti šias kelias pastabas geru nusiteikimu: mūsų tautosaka geram kelyje ir darbininkai našiai triūsia.

Naujiems skaitytojams Dirva siuntinėjama iki šių metų galo už 2 dolerius!

Vilties draugijos valdyba, norėdama praplėsti skaitytojų ratą ir supažindinti su Dirva tuos, kurie jos neskaitytų, nutarė **NAUJIEMS SKAITYTOJAMS** nuo šios dienos iki 1980 m. sausio 1 d. siuntinėti Dirvą tik už **DU DOLERIUS**.

Be abejo, Jūs turite pažįstamų kurie iki šiam laikui Dirvos neskaitytų — užprenumeruokite jiems susipažinimui už 2 dolerius! Gal jiems patiks Dirva ir kitais metais patys taps jos skaitytojais ir prenumeruatoriais.

Jei kiekvienas atsiųs tik vieną adresą — Dirvos skaitytojų padvigubės ir laikraštis sustiprės.

— — — IŠKIRPTI — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą nuo šios dienos iki 1980 m. sausio 1 d. už 2 dol. šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojas:

LITUANISTINĖS KATEDROS REIKALAI

(Atkelta iš 1 psl.)

dingą ir reikalingą darbą Lietuvai ir tuo pačiu užtikrintų to darbo tęstinumą. Tęstinumas ir pastovumas yra būtini geros programos elementai. Lietuviška programa Kento Valstybiniam Universitetui tuo paromta

Grįžtant prie Kento Universiteto reikia dar karta paminėti, kad lietuvių kalbos mokymas, pradėtas 1970 metais, yra sėkmingai tęsiamas jame ir po šiai dienai. Šio mokymo išlaikymui universitetas nedaug išleidžia ir jam nereikalinga Lietuvos bendruomenės finansinė parama. Vadovėliai ir garsinės juostelės naudojami paskaitų metu, kurių yra dvi per savaitę, ir kurios pravedamos laisvai lietuvių kalba kalbaučio asmens. Prof. Antanas Klimas prižiūri baigiamuosius egzaminus. Kadangi ši programa nesurišta su didelėmis išlaidomis tai jos tęstinumas yra garantuotas ir ateityje studentai galės ja pasinaudoti įsigydami gerą pagrindą lietuvių kalboje. Be to, Kento Valstybinis Universitetas duoda šešių valandų kreditą tiems, kurie išklauso dviejų savaičių Lituanistikos Seminaro kursą. Ši

programa, kurią planuoja Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras ir praveda pasišventę jaunosios kartos lietuviai, yra labai svarbi lietuviškos kultūros išlaikymui. Jos turinys ir apimtis skirta tiems, kurie siekia aukštesnio mokslo laipsnio (masters) ir yra tikrai labai svarbi priemonė lietuvių kalbos mokyme.

1970 metais Kento Valstybinis Universitetas pradėjo rinkti lietuviškus spaudos leidinius ir knygas savo bibliotekai. Lietuviška skyrių jis pavadino lietuviška kolekcija (Lithuanian Collection). Dabar joje yra daugiau kaip 10,000 egzempliorių ir gerokas skaičius įvairių organizacijų ir draugijų archyvų. Universiteto pastangos liečiančios Baltijos kraštus buvo pastebėtos ir įvertintos Rockefeller Foundation kuri jas parėmė dviem pašalpom. Dabar, baigiantis antrų metų pašalpai be lietuviškos kolekcijos, biblioteka papildyta 4,000 latviškų, 4,000 suomiškų ir 500 estiškių egzempliorių. Visas šitas rinkinys dabar yra prieinamas per bibliotekų skolinimosi tinklą visiems suinteresuotiems net ir už JAV ribų. Prof.

Šilbajorio tvirtinimas, kad toki rinkiniai kaip mūsų yra nenaudojami, nevisai tikslus. Aš pats rašydamas savo daktarato dizertaciją naudojausi Pennsylvanijos Universiteto lietuviška ko-

lekcija, nes Kento kolekcija tuo metu buvo tik pradėta organizuoti. Lietuviška kolekcija arba biblioteka Kento Valstybiniam Universitetui yra labai dažnai naudojama rašant mokslinius darbus. Nuo 1972 metų vienas daktarantas ir keturi siekiantis master's laipsnio naudojosi kolekcija rašydami savo darbus, o per tarpbibliotekinį skolinimąsi mūsų šaltiniai yra dažnai pareikalaujami. Be to ir nemažas skaičius baigiančių universitetą rašė temas liečiančias lituanistiką ir naudojo mūsų biblioteką. Net ir ne lietuviai studentai rašo universiteto baigiamuosius darbus lietuviškom temom vien dėl to, kad medžiaga tom temom yra prieinama Universiteto bibliotekoj. Kolekcija yra labai svarbus faktorius mūsų kultūros išlaikymui.

Negalima praeiti nepaminėjus, kad Valstybės Departamentas pakartotinai rodė savo susidomėjimą lietuviška Kento Valstybinio Universiteto programa. Departamentas įsitikinęs, kad tokios programos yra reikalingos, nes jos parengia ekspertus baltiškuose reikaluose. Tai svarbu mūsų valdžiai.

Be Baltijos kraštų programų Kente pradėtos vystyti romanų ir vengrų programos. Universitetas bando koncentruoti savo pastangas į ne slaviškus kraštus, nes tie kraštai užmiršami tuose universitetuose kur vystomos slaviškos programos ir kur šitie neslaviški kraštai padaromi dalimi slavišku arba rusiškų studijų. Įdomu pastebėti, kad septintoji Baltijos studijų konferencija, kurią organizavo A.A.B.S. (Association

for the Advancement of Baltic Studies) kartu su Rusišką Studijom Georgetown Universitete praplėtė programos turinį ir nebeapsitenkino vien Baltijos regiono temom. Buvo įjungta Suomija, Skandinavijos kraštai, Vokietija, Lenkija ir Rusija. Galbūt einama prie to, kad Baltijos kraštų studijos bus vėl sujungtos su Lenkijos ir Rusijos studijom.

Kaip jau minėta, lietuviai akademikai, baigę šio krašto universitetus, yra Lietuvai labai svarbūs. Užtat lietuviška katedra yra ne tik logiška bet ir labai reikalinga išvada. Ji užtikrina tęstinumą ir pastovumą. Katedrą turėtų užimti vieneriems metams pasižymėjęs lietuvis akademikas. Laike savo kadencijos, jis ar ji, galėtų dirbti ne tik savo specialybėje, bet skaityti paskaitas susijusias su kitais lietuviškos kultūros aspektais. Būtų nerekomenduotina, kad katedrą užimtų vienas žmogus visam laikui, nes tuo būdu katedra kreiptų savo dėmesį daugiau į vieną humunitarinių arba socialinių mokslų sritį, katedros vedėjas specialybę. Besikeičiantys asmenys, vieneriems metams atneštų katedrai daugiau įvairumo studijuojantiems išsiskojusią lietuvišką kultūrą. Lietuviška katedra turėtų turėti profesoriui asistentą, kuris kartų būtų ir jo sekretorius. Asistentą reikėtų parinkti iš asmenų baigusius universitetą.

LEARN A NEW LANGUAGE THIS FALL

CUYAHOGA COMMUNITY COLLEGE OFFERS CONTINUING EDUCATION LANGUAGE COURSES BEGINNING THE WEEK OF OCTOBER 8

CCC Eastern Campus:

French for Youngsters 1 & 11 (Sat.)
Spanish for Youngsters 1 & 11 (Sat.)

CCC at Beachwood High School:

French, Conversational (Tues.)
German, Conversational (Wed.)
Italian, Conversational (Tues.)
Spanish, Conversational (Tues.)

For registration information, call
464-1450, Ext. 265

CCC Metropolitan Campus:

Arabic 1 & 11 (Mon. & Tues.)
Chinese, Beginning (Sat.)

For registration information, call
241-5966, Ext. 419

CCC Western Campus:

French, Conversational (Sat.)
German, Conversational (Sat.)
Italian, Conversational (Sat.)
Japanese, Conversational (Fri.)
Polish, Beg. & Adv. (Tues.)
Russian for Travelers (Sat.)
Spanish, Conversational (Sat.)

CCC at Brecksville/Broadview Heights High School:

Polish, Beg. & Adv. (Wed.)

CCC at North Olmsted High School:

Italian, Conversational (Mon.)

CCC at Rockport Branch, Cleveland Public Library:

Hungarian 1 & 11 (Mon. & Thurs.)

For registration information, call
845-4000, Ext. 424

LIFELONG LEARNING INSTITUTE

Cuyahoga
Community
College

**MOKAME AUKŠČIAUSIAJ
NUOŠIMTI**

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

8% įnešus \$100
96 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/2%)

**PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS
REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ**

Už įnašus mokame

5 1/2%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

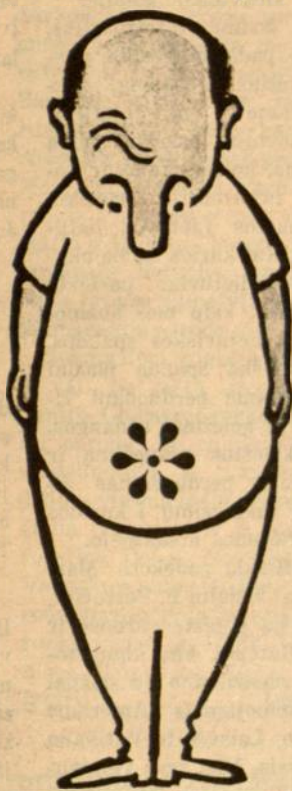
OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES

or
L.P.N.'S

For 3-11 & 11-7 shift.
With supervisory experience helpful.
Direct patient care. Apply or call
ST. LUKE'S EPISCOPAL HOME
224 Highland
Highland Park, Mich. 48203
313-868-1445

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

NYKUS RUDUO DRAMBLIŲ KAPINYNE

Šiurpu rudens kapuos ir debesų pavėsy,
Kai ašara šalta nuo gelsvo lapo krinta
Ir grėžiasi mintis: ar ilgai dar stovėsi
Prieš buvusiem drambliai atvertą labirintą,
Kurin tave tauta gal šunimis nulos
Už nuopelnus veiklos.

Štai vėjų genama į rūką saulė ritas,
Prinokusi šlovės galva į žemę linksta, —
Ir nežinau, ką tau atneš dar vienas rytas,
Kai net vandens lašai rodo kirmiai graužia inkstą,
Kai iš narsos kramtai vien kugelinę tarbę,
O plazdanti širdis tėvynės kmyno verkia
Ir ilgisi gyvam atminime mielos
Skilandžio atbrailos...

Ai, kurgi pradingai, spartus didybės laike,
Su žygių dainomis ir blezdingėlių sesėm? —
Kai garbinom šnipus, balius herojais laikėm,
Pasėjome žodžius, o dolerėlį lesėm;
Kai sapnuose patsai Kęstučio žirgų jojai,
Nuo kardo ašmenų drebėjo priešų girios,
Kol baigės neramių nakties miegų pavojai
Ir kėleis vėl gaivus, toj kovoje nemirė;
Kai verkdamas suokei lyg volungė ant mieto,
Ką sakė mums Krėvė, Maironis, Sruoga, Kirša,
Ir Viešpatį meldei, kad tą siera užlietų,
Kurs protėvių vyžas ir remunes užmiršo, —
O tavo pataluos išglamonėta indė
Už Lietuvą tikrai Angoros katę žindė,
Ir protarpiais tave kutenimai karšti
Svaigino užmaršti...

Dabar lyg žagarai išdžiūvę kaulai braška,
Kai dusdamas lenkies purvan įminto cento,
Ar styrai liūdesy tarytum žvakė vaško,
Bespinksinti tamsoj prie grabo užgyvento,
I ištiesta ranka kaip vėtroj smilga virpa, —
Ranka, kuria kadais rašei prieš brolių melą,
Kuri net keldama taurelę nenutirpo,
Išgertą su draugais už konkurentų galą,
Ir glostė skalikus už pagarbą mainais
Abiem delnais.
Tiktai rūsties liepsna dar vis į veidą šoka,
O ištiesta ranka kaip vėtroj smilga virpa, —
Tarytum prieš save regėjumėi kryžioką,
Kurs buvo žemaičius, latvius ir prūsus maigęs,
Ir net maldoj linki nudvėsti jam badu
Be jokių atlaidų.

Ruduo. Graudus ruduo įtulžinto veikėjo.
Ir riebus ir liesi surinko savo derlių.
Tėvynėj gal seniai rugelį užakėjo,
O tavo kamara pilna Dženukų, Čarlių,
Maušiejų, Robinų, Achmedų, Šeily, Heidžių, —
Lyg būtumėi veikla pratęsęs veislę gaidžio,
Kovodamas svetūr dėl paverptos
Tautos...

"TĖVIŠKĖS" DRAUGIJOJE

Pirmininkas: Drauge...
Atsiprašau, ponas poete,
kaip įvyko toks nesusipratimas ar stebuklas, kad jūs
pernai iš Amerikos atsiuntėte į Vilnių savo pomirtinius pelenus, mes juos iškilmingai palaidojome ir jau rengėmės išleisti jūsų kūrybos rinkinį, o štai dabar ėmėte ir patys čia gyvas atvykote, tuo sujaukdamas mūsų planus?

Poetas: Atsiprašau, drauge pirmininke... Aš tai padariau tik norėdamas dar prieš tikrą mirtį išvysti Lietuvoje išleistą savo knygą, o be to, nesutepti ir išėivijoje savo gero vardo... Juk, kaip patys žinote, atsarga gėdos nedaro...

UŽMIRŠTAS SVARBIAUSIAS REIKMUO

Vienas mūsų skaitytojas nusiskundžia, kad, bėgant iš Lietuvos, daug kas pasiėmė testamentus, senus ordinus, cilindrius, atsargai tarybinį pasą ir Stalino fotografiją, o kai kas net dalgi, grėblį ir gorčių dirsių, skirtų ateityje slapta pasėti į kaimyno kviečius, bet visi užmiršo namie patį reikalingiausią įrankį — tai avims kirpti žirkles.

To skaitytojo nuomone per 30 metų mūsų visuomenėje priviso nepaprasta gausybė avinų, kurie dabar šilto klimato gyvenvietėse bliauna iš karščio, o neturime čia nė vieno tikrai lietuviškų žirklių jų vešlioms vilnoms nukirpti...

ISIDĖMĖTINI KOMUNIZMO LAIMĖJIMAI

Kai Kambodijoje sugriuvo JAV remiamo gen. Nol vadovaujama krašto gynyba ir buvo priversti iš ten pasitraukti ir amerikiečiai, sovietinė spauda nepaprastai laimino tenykštę komunizmo "triuškinančią pergalę" ir pranašavo Kambodijai šviesiausią ateitį komunistinių tautų draugystėje. Dabar ta pati spauda ir Vilniaus komunistinė "Tiesa" š. m. rugpiūčio 16 d. paskelbė kol kas dar tik mažą dalį tokių anos komunistinės santvarkos konkrečių duomenų:

"Amleango komunoje, kuri yra už 60 kilometrų į šiaurės vakarus nuo Phompenio, daugiau kaip per trejus Pol Poto pakalikų valdymo metus buvo sunaikinta apie 26 tūkstančius kampučių. Susidoroję su šiais niekuo nekaltais žmonėmis, Pol Poto agentai — juodmarškiniai su buldozeriais užsakė savo aukas 80 metrų

PAULIAUS CLAUDELIO ŽODIS MOTERS VARDU

Kadangi kai kurių lietuvių žvilgsnis į moterį ir meilę yra dar Višteliausko laikų, erotinė poezija ir romanuose užtinkama erotika vadinama blevyzzgomis, o net ir mūsų krikščioniško filosofo prof. A. Maceinos šia tema blaivios mintys gąsdina "doruosius", tai čia pateikiame mūsų skaitytojams pasaulinio garso prancūzų katalikų poeto ir dramaturgo Pauliaus Claudelio "išdykusį" eilėraščių būkštaujančių parapičių sąžinei nuraminti.

Kokia prasmė būti moterim, jei ne ta, kad būtum nuskinta?

Arba šita rožė, jei ne ta, kad išnyktum?

Arba kartą užgimti, jei ne ta, kad priklausytum kitam ar tektum nelyginant grobis galingam liūtui?

Ach, kad jis apglėbtų mane savo rankom, ir niekuomet jo rankos man neatrodytų kietos!

Ir teuzmuša jis mane, jeigu jis nori, tik niekuomet teneleidžia jis man pasprukti!

Kiti tegarbina rožę, o aš — aš garbinsiu vyrą, laisvą, nenugalimą, nelauktą, vyrišką, valdovą, pirmąjį, gaivinantį, vyrą, kurio pradžia yra patsai Dievas ir kuris kyla tiktai pats iš savęs.

Ach, laimė yra stiprus kalėjimas.

Kam gi tarnauja kojos, jei jos nesusilieja draugėn su tuo bėgimu, kuris jas neša tolyn? Arba širdis, jei ji neskaičiuoja laiko ir nelaukia grėsmingos sekundės?

Arba balsas, jeigu jis nesusijungia su balsu, kuris prasidėjo prieš jį?

Arba gyvenimas, jeigu jis neatiduodamas kitam?

Arba moteris, jeigu ji nebus moterim vyro glėby?

(Vertė St. D.)

ilgio ir 8 metrų pločio grioviuose."

"Pol Poto bendrininkai buvo pavertę Amleangą didžiule koncentracijos stovykla. Ten buvo nukankinta tūkstančiai kalinių. Pavyzdžiui, netoli Komarmeaso rasta daugybė griaučių."

"Pol Poto banditai perplaudavo savo aukoms gerkles, perrėždavo jų pilvus, negyvai užplakdavo".

Džiaugdamiesi tokiu retu komunistinės spaudos atvirumu, mes nekantriai laukiame panašių žinių ir apie Rainių miškelio, Praveniškių, Červenės ir kitus komunizmo "laimėjimus", nemąžesnius kaip Kambodijoje.

KUR IR KOKIA YRA TARYBINIŲ POETŲ TĖVYNĖ?

Tarybinėje lietuvių poezijoje gana dažnai sutinkame žodžius tėviškė ir gimtinė, bet labai retai tėvynė. Be to, nors tas žodis kartais rašomas net didžiąja raide: Tėvynė, bet mums vistiek lieka neaišku, ar tai Lietuva, ar kuris kitas kraštas? Ir štai tą mums rūpimą paslaptį bene aiškiausiai atskleidžia poetas Algimantas Baltakis savo eilėraštyje "Širdis ir Tėvynė". Ten jis tarp kitko rašo:

"Mūsų Tėvynė be galo plati, bet ji sutelpa mano mažoj širdy."

Kadangi mūsų kraštas tikrai nėra "be galo platus", tai jau kyla rimta abejonė, ar toji Baltakio "Tėvynė" galinti būti Lietuva. Tą įtarimą dar labiau sustiprina vėlesni poeto posmai, kuriuose jis paaiškina, kad jo "Tėvynė" esanti "su kalnais milžiniais, su plačiom lygumom", kad toje šalyje "žavūs

li vynuogynai", "snaudžia amžiu miegu sniegynai" ir dar "neliesti plėšiniai".

Kaip visi žinome, aukščiausias Lietuvoje Maironio minimas Medviagalio kalnas tėra tik 233.6 metro, o taip pat Maironio apdainuotas Birutės kalnas — vis 150 metrų nuo jūros lygio, taigi jie nėra jokie "kalnai milžinai". Be to, mūsų tėvynėje nėra nei "amžinai miegančių sniegynų", nei jokių "plėšinių", o vynuogės visiškai neauga.

Iš tų duomenų galima spėti, kad dabar lietuvių poetam ir kitiem kultūrininkam yra skirtos dvi "Tėvynės": laisvės ir nepriklausomybės trokštantiems — amžinai miegantieji Sibiro sniegynai ir Kazachstano plėšiniai, o okupacinio režimo šlovintojų poilsui — žavūs Kaukazo kalnai, jų atslaitėse sirpstantieji vynuogynai ir Juodosios jūros kurortai.

IŠ LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Rugpiūčio 19 d. "Tiesoje" Teresė Pažūsienė tarp kitko rašo:

"Geria moterys, primityviai žiūrindos į gyvenimą, neturinčios jokių dvasinių interesų. Geria ir prasiliavinusios, norinčios pasirodyti laisvos, "be jokių prietarų", emancipuotos arba intelektualios, pranešesnės už savo bendraamžes. Geria vienos, geria kartu su vyrais... Geria todėl, kad tai esą malonu, kad taurelė nuraminanti nervus, kad reikią prasiblaškyti. Ir pagaliau todėl, kad nemato čia nieko baisaus — daugelis išgeria, ir nieko, pagimdo ir išaugina vaikus..."

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

GRAŽIAI PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

LB Marquette Parko apylinkės valdybos rūpesčiu paminėta Tautos šventė. Minėjimas įvyko š. m. rugsėjo 16 d. švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Prieš pamaldas pakelta Lietuvos trispalvė. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė svečias iš Romos prel. Ladas Tulaba. Gražiai giedojo parapijos choras vadovaujamas muziko A. Lino.

Po pamaldų išneštos vėliavos ir minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Minėjimą pravedė apyl. pirmininkas Kostas Juškaitis. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. A. Zakarauskas, o rugsėjo 8-sios reikšmę plačiau apibūdino prel. L. Tulaba. Išsamiai paskaitą skaitė redaktorius Bronius Kviklys. Jis palietė kunišius, laikščius Lietuvą, unijinę Lietuvą, nepriklausomą Lietuvą ir būsimą ateities Lietuvą. Daug minčių citavo iš pagrindinio spaudos, kuri ne dažnam yra prieinama. Br. Kviklys skatino išlikti lietuviams kovotojais ir ištverti lemtingoje kovoje už Lietuvos laisvę.

PLB valdybos atstovas A. Juodvalkis dėkojo Marquette Parko apylinkės lietuviams už paramą, ruošiant IV PLJ kongresą, prašė ir ateityje remti PLB darbus. Žodį tarė Hot Springs apyl. pirm. St. Ingaunis ir apyg. pirm. K. Laukaitis. Pastarasis priminė, kad sudarytas komitetas popiežiui sutikti daro žygius, kad popiežius Jonas Povilas II, lankydamas Chicago, priimtų lietuvius ir sustotų Marquette Parke.

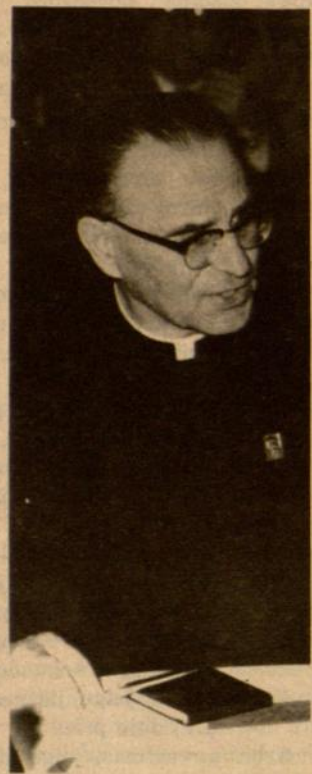
Meninę dalį pravedė ir savo kūrybos lietuviškai ir žemaitiškai paskaitė Apolinaras Bagdonas. Alvyda Eitutytė raiškiai ir jautriai padėklamavo B. Brazdžio ir Maironio eilėraščius, o Aldona Buntinaitė akompanuojant studentui Viktorui Jurksaičiui, padainavo 4 dainas. Visi programos dalyviai, o taip pat ir paskaitininkas Bronius Kviklys, susirinkusiųjų buvo labai šiltai priimti ir negailėta katučių.

Minėjimas baigtas visiems sugiedojus maldą Marija, Marija.

Tautos šventės minėjimas buvo gerai paruoštas, programa įvairi, bet neperkrauta. Visiems dalyviams, kurių buvo arti dviejų šimtų, paliko gražius įspūdžius.

Padėką priklauso LB Marquette Parko valdybai, kurią sudaro: Kostas Juškaitis (pirm.), Povilas Norvilas, Antanas Kareiva, Bronius Andriukaitis, Bronius Šliažas, Danutė Augienė, Apolinaras Bagdonas, Ka-

zimieras Leknickas ir Ona Karosienė.

Kun. dr. Pranas Gaida, rugsėjo 30 d. skaitys paskaitą Chicagos neolituanių rengiamame spaudos atgavimo 75 m. sukakties minėjime.

LIETUVIŲ SPAUDOS MINĖJIMAS

Šį sekmadienį, rugsėjo 30, 3 val. p. p. Lietuvių tautiniuose namuose Chicagoje, rengiamas lietuvių spaudos atgavimo 75 m. sukakties minėjimas. Minėjimo programą atliks: kun. dr. Pranas Gaida, "Tėviškės žiburių" redaktorius (paskai-

ta), solistė Margarita Momkienė (solo dainos), muzikas Alvydas Vasaitis (akompanuotojas), Jolita Kriaučeliūnaitė ir Danutė Mikužienė (draudžiamos laikmečio ir vėlesnės spaudos ištraukos — skaitiniai).

Minėjime kviečiami dalyvauti visi. Įėjimas laisvas. Rengėjas: LST Korp! Neo-Lithuania Chicagoje.

VAKARONĖ SU WASHINGTONIEČIU VL. BŪTĖNU

Praėjusiais metais, žurnalistas Vladas Būtėnas paliko, laisvojo pasaulio lietuvių sostinę Chicago ir persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Amerikos sostinę Washingtoną, kur gavo darbą Amerikos Balse, lietuvių skyriuje.

Gavę atostogų, abu su žmona, atvyko į Chicago, lanko gausius pažįstamus ir domisi lietuvių veikla. Š. m. rugsėjo 14 d., Jaunimo Centro kavinėje, surengtoje vakaronėje, "Margučio" radijo vedėjas Petras Petrutis pristatė žurnalistą ir kelių knygų autorių Vladą Būtėną, kuris gausius dalyvius supažindino su Amerikos Balso struktūra ir veikla.

Pusvalandį trūkusiame kalboje, paminėjo lietuvių sektoriaus veiklą ir sudaromas programas. Pastebėjo, kad Amerikos Balso lietuvių tik informuoja, bet nevaduoja. Žinios ateina iš džiųjų agentūrų, kurios išverčiamos į lietuvių kalbą ir perduodamos į ok. Lietuvą. Radijas yra pakanka-

mai galingas, naudojami satelitai, tad ir komunistų trukdymai yra menki. Lietuvių gyvenimo ir veiklos informacijai skiriama 7-8 min. kiekvienoje laidoje.

Po žodinės informacijos, buvo pademonstruota pusvalandžio programa, perduodama į ok. Lietuvą. Klausytojai susidarė pilną vaizdą, kokios žinios ir kokia informacija pasiekia okupuotos Lietuvos lietuvių. Kai kurios žinios okupuotus lietuvius pasiekia greičiau, kaip mes sužinome iš lietuviškos spaudos. Lietuviška spauda plačiai naudojama perduodant žinias už geležinės uždangos. Iš klausius pranešimą ir išgirdus perduodamas žinias, paklausimų, į kuriuos Vl. Būtėnas atsakinėjo.

Reikia padėkoti "Margučio" vedėjui P. Petručiui, kad šią popietę suruošė ir Vl. Būtėnui, kad klausytojus supažindino su dažnai linksniuojamais Amerikos Balso, Laisvės ir Vatikano radijais. Visi trys veikiantieji lietuvių kalba radijai turi skirtingus tikslus ir perdavimo metodus.

DAIL. PRANO GAILIAUS PARODA

Paryžiuje gyvenančio dailininko darbų parodos atidarymas įvyko š. m. rugsėjo 14 d. Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje. Parodoje buvo išstatyti 21 tapybos ir 12 spalvotos grafikos darbai. Taip pat parodytos knygų iliustracijos.

Dailininką Praną Gailių

pristatė solistė Nerija Linkevičiūtė, o apie savo kūrybą kalbėjo pats dailininkas. Atmintyje liko vienas būdingas pasakymas: Į paveikslą reikia žiūrėti, kaip į gyvą pasaulį, o ne pro langą matomą iškarpą.

Parodą rengė Santarašviesa. Paminėtinas meniškas išleistas leidinys-katalogas, kurį apipavidalino Leonas Narbutis, nuotraukos Jono Dovydeno.

KOMITETAS ŠVENTAM TĖVUI SUTIKTI

LB Vidurio Vakarų valdybos rūpesčiu, š. m. rugsėjo 13 d. Jaunimo Centro kavinėje, įvyko organizacijų atstovų ir lietuvių visuomenės pasitarimas, švento Tėvo sutikimo reikalui.

Popiežius Jonas Paulius II-sis š. m. spalio mėn. atvyks į JAV ir lankysis 6 miestuose, jų tarpe ir Chicagoje. Chicagos arkidiecezija ir miesto administracija ruošia priėmimą ir sudaro kelionės planą. Chicagos lenkai daro žygius, kad jie būtų išskirti ir aplankyti. Mums lietuviams, taip pat reikia atkreipti reikiamą dėmesį ir pasistengti, kad popiežius pravažiuotų ir stabtelėtų lietuvių gausiausioje ir gražiausioje Marquette Parko kolonijoje — Lithuania Plaza.

Šiame susirinkime buvo išklausyti lietuvių visuomenės pageidavimai ir sudarytas plačios apimties komitetas, kuris išsirinko prezidentumą: kun. A. Zakarauską, švč. M. Marijos Gimimo pa-

Petronėlė Orintaite

ALMA MATER LITUANA

(4)

Alina. Ech, tos jo knygos nepabėgs, prisiskaitys dar lig ausų. O matysi, aš jam patiksiu, galim lažintis. Protingi ar žiopiai — prieš moterišką žavumą Adomo veislė bematant sutirpsta...

Birutė. Nebūk begėdė, įkyri, kaip bezdžionė (Alina numoja, eina į Bruožį).

Alina. Laba diena, kolega! (Tyla, Bruožis tebeskaito). Laba diena!

Bruožis. Kad diena, ir taip aišku, neverta nė liežuviu veltui dilinti. O ar ji laba ar nelaba — reikėtų dar išaiškinti. Bet išvada bus tik sąlyginė: vienam laba, kitam gal visai nelaba ta diena. Tad kategoriškai teigti šino atveju iš viso nėra tikslo.

Alina. Cha cha! Tikslu netikslu... O man... smalsu: ką čia tamsta dabar taip studijuoji?

Bruožis. Dabar? (Spokto į ją — rodo pirštu). Tamsta studijuoji, kolege.

Alina. Mane? Chi chi, negali būti! Argi-aš... taip labai įdomi?

Bruožis. Tamsta stovi priešais, tai šį momentą stebiu ir studijuoji, ką kita beveiksiu.

Alina. Kokia garbė, mane studijuoji, cha cha! Pui-ku, aš sujaudinta (plakasi šonus, pliaukši delnais, mai-vosi). O sakyk, ką many randi taip ypatingo? Iš tikrųjų...

Bruožis. Ką ypatingo? Kad tamsta... panaši į mums žinomą paukščių rūšį...

Alina. Paukščių? Cha cha! Kokią rūšį Gal mėlynį balandžiai? Arba auksinė kanarėlė?

Bruožis. Ne, truputį stambesni.

Alina. Kokie būtent?

Bruožis. Kur balsiai garena ir sparnais vėduoja. Vištos arba žąsys...

Alina. Fi, storžievis. Begėdis tu! (Iškiša liežuvį, eina šalin, koridoriun vyps, Birutei pamoja). Šen skubiai, Algirdas! Bent šmaikštus! Stuomuo kaip beržo, galva lyg princo iškelta! Žengia, sakytum generolas... Eiva, gal užkalbins...

Birutė. Neik! Netinka padoriai merginai ant kulnų vyrams lipti... Gėdykis!

Alina. O aš suvaidinsiu lyg netyčiom. Pasitaiko gi brūkšt pro šoną, tuoj atsiprašau, dar šypt — kalba užmegzta. Kaimietė, nežinai, kaip inteligentiškas flirtas prasideda.

Birutė. Na jau, neapgausi, visi supras, kad jį sekioji ir gaudai. Pajuoks tave...

Alina (atsidūsta). Ach, tas Algirdas, kad galėčiau... Širdį tirpdo, toks šaunus. O su puikia išvaizda jis tikrai karjerą padarys. Ir tu nesigink, visos mes stengiamės patinkamą draugužį pačiupti, tai natūralu — šį gamtos dėsny žinau ir be knygų. Tik tokios, kaip tu, dar slepia savo intencijas, o aš atvirai pasakau...

Birutė. Galbūt visos norim susirast draugą, bet ne šitaip, mergel. Reikia nors lašo savigarbos. Tegu jie mus sekioja. Ir turėk kantrybės, o ne urmu iškart ant sprando kabintis.

Alina. Ach, Birut, su ta kantrybe — reikėtų ilgai laukti. Gal nieko nė nesulauksi. Man ciocė įgrasė: ne laiką gaisruok, o greičiau tikslo siek... Tai ekonomijos mokslų dėsnis, įsidėmėjau tuojau, nors tu manai — aš negabi. O naudingas žinias įsikalui uoliai.

Birutė. Tiesa, kai kam tu net labai gabi, bet — ne mano skoniui.

Alina. Eikš, gal dar sutiksim jį. (Tempia, Birutė spirias, abi išbėga, durys praviros lieka).

Bruožis. Štai tau moterys! O įdomūs objektai, filosofiskai stebint. Tik išvada — atbuloj pusėj. Ir viena.

rapijos kleboną kun. J. Stankevičių, šv. Antano parapijos kleboną iš Cicero, K. Laukaitį, St. Žadeikį, S. Kuprį ir Al. Regį.

Visuomenė pageidavo, kad komitetas visais galimais būdais siektų popiežiaus apsilankymo Lietuvių Plazoje — Marquette Parke, parūpintų tinkamą dovaną ir įteiktų memorandumą apie religijos persekiojimą rusų komunistų okupuotoje Lietuvoje ir kt.

Memorandumo paruoštą projektą turėtų priimti sudarytasis organizacijų ir visuomenės atstovų komitetas.

BALTUONIO PARODA IR MADOS

Sulptoriaus Prano Baltuonio iš Montrealio paroda įvyks rugsėjo 28-30 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje. Iš grubių ir šakotų šaknų jo laki vaizduotė sukuria fantastiškas figūras, o panaudojant rieves bei jų atspalvius, sudaro spalvų harmoniją. Pra-

nas Baltuonis yra sukūręs virš 2000 skulptūrų ir nemažai jų pasklido po Kanados ir Amerikos miestus.

Rugsėjo 28-30 d. jis atveža į Chicago visai naujus darbus ir bus proga pasigėrėti retai matoma meno paroda ir tų darbų išgyti. Parodos atidarymas bus rugsėjo 28 d. 7 val. vakaro. Atidarys ir ją aptars prof. Mečys Mackevičius. Parodą rengia Putnamo seselių rėmėjai ir kviečia Chicago ir apylinkės lietuvius nepraleisti progos pamatyti išradinę šaknų parodą.

Sekmadienį, rugsėjo 30 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centre, Chicagoje įvyks madų paroda. Be chigagiškių modeliutojų, ši sykį modeliuos viešnia iš Clevelando Dalia Orantaitė ir iš Kalifornijos Daiva Jusionienė. Vakarines sukneles šiai parodai projektuoja Stasė Koronkevičienė iš Santa Monicos. Paroda bus įdomi ir įvairi. (mr)

DIDESNIŲJŲ CHICAGOS RENGINIŲ KALENDORIUS

• Rugsėjo 30 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Korp! Neo-Lithuania ruošia spaudos atgavimo 75 metų sukakties minėjimą.

• Rugsėjo 30 d. Jaunimo Centre, Putnamo seserų rėmėjos rengia madų parodą.

• Spalio 6 d. Marriot viešbutyje, Lietuvių Fondo rudens vajeaus pokylis, kuriame bus pagerbtas senatorius Fr. Savickis.

• Spalio 6 d. Jaunimo Centre, Lietuvos dukterų

Darbingas LKDS Suvažiavimas

Lietuvių Krikščionių Demokratių Sąjungos Tarybos suvažiavimas vyko Clevelande š. m. rugsėjo 15-16 dienomis Ramada Inn viešbutyje, DMNP parapijos mažoje salėje ir šv. Jurgio parapijoje.

Šeštadienį darbo posėdžiai vyko Ramada Inn su pietų pertrauka Lietuvių Namuose. Priešpietinė sesijoj perskaityti suvažiavimui sveikinimai, išklausti Centro Komiteto pranešimai, aptarti s-gos žurnalo "Tėvynės Sargas" reikalai. Diskusijų metu išryškinti savieji vidaus reikalai, o taip pat paliesti ir kiti, kaip tai bendroji išeivijos politika — VLIko, ALTos, LB, RLB darbai ir veikla. Diskusijų metu nuodugniau pa-

draugijos rudens balius.

• Spalio 7 d. Jaunimo Centre, operos solistės Ginos Čapkauskienės koncertas. Ruošia LMF Chicago klubas.

• Spalio 12 d. Dail. Vandos Alekniešės paroda Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre.

• Spalio 12 d. Jaunimo Centro kavinėje vakaronė su rašytoja Nijole Užubaliene.

• Spalio 13 d. Jaunimo Centre "Ateities" žurnalo vakaras.

• Spalio 14 d. Jaunimo Centre, "Margučio" ruošiamas pianistų Kuprevičių koncertas.

nagrinėta "skilimas", kuris jau keli metai jaučiamas beveik visuose sambūriuose. Tai jaučiama ir LKDS. Neretas atvejis, kai tos pačios organizacijos nariai kai kuriais klausimais net "nesusikalba". Pagrindinės to "skilimo" priežastys diskusijų dalyvių nuomone yra: nevienoda mūsų politinio vadovavimo samprata bei skirtinga su kraštu bendradarbiavimo interpretacija. CK pirm. Vl. Šoliūnas (jis yra ir VLIko — PLB ryšininkas) savo pranešime nurodė, kad LKDS santykiai su VLIku ir ALTa yra nuosirdūs ir geri, su RLB normalūs, o su LB beveik jokių ryšių nėra. Santykiai su VLIka sudarantėmis partijomis ir grupėmis yra normalūs, išskiriant kai kurias grupes, atsiradusias opozicijoje.

Pokalbis su jaunimu

Po pietų pora valandų pašvęsta pokalbiui — simpoziumui su mūsų jaunimo atstovais tema: "Jaunimas ir mūsų politinė veikla". Simpoziumui vadovavo Algirdas Kasulaitis, o kalbėtojų sąstatą sudarė: dr. Danguolė Tamulionytė, Kęstutis Civinskas, Paulius Alšėnas ir stud. Andrius Razgaitis. Čia paliesti klausimai: jaunimo požiūris į politiką apskritai, į politinį veikimą, politines partijas. Ar išeivijoje politinis darbas būtinas, gal nereikalingas? Kaip jaunimas supranta Lietuvos laisvinimo ko-

vą? Pažintis su krikščioniškąja demokratija, kaip doktrina ir politinė partija. Šio rašinio rėmai neleidžia detaliau atpasakoti pasikalbėjimo, tačiau galima pasakyti, kad šis pasikalbėjimas panašiose konferencijose gal naujas dalykas, buvo naudingas abiem pusėm (iš auditorijos buvo ir klausimų ir paaiškinimų). Pagrindinių skirtumų tarp jaunimo ir vyresniųjų nėra, arba, jei yra, tai nesminiai. Jaunimas politiką supranta siauresne prasme, t. y. veikla JAV. Jie nori greitų rezultatų. Apie politines partijas, VLIką, ALTą, Diplomatinę Tarnybą jų samprata gal miglota. Tačiau iš esmės jie siekia to pačio, ko ir vyresnieji. Šis pasikalbėjimas buvo gera pradžia ir panašia kryptimi jis turėtų būti tęsiamas įvairiuose sambūriuose ir įvairiomis progomis. Būtina atitaisyti padarytą žalą, kad politika ar politinės partijos yra "nešvarus dalykas" ir pan. Nereikia jaunimui pamokslauti, o reikia objektyvios informacijos, išvadas jie pajėgūs pasidaryti patys. Darbo posėdžiuose dalyvavo 26 asmenys, jų tarpe 3 CK nariai ir 9 iš kitur.

Vakarienė

DMNP parapijos salėje suvažiavimo dalyviams su svečiais buvo suruošta vakarienė. Dalyvavo arti 50 žmonių. Vakarienės metu prisimintas ir jo 75 m. amžiaus sukakties proga pagerbtas "Tėvynės Sargo" redaktorius pedagogas Petras Maldeikis. Trumpu CK vicepirm. Pr. Povilaičio žodžiu ir Marijos Peteraitienės parengta ir puikiai perduota mūsų poetų poezijos pynė.... Politinį pokalbį pradėjo ir jam vadovavo A. Kasulaitis, padedamas dr. K. Sidlausko, Vl. Šoliūno, D. Tamulionytės ir Pr. Povilaičio. Svečių tarpe matėsi — LB apyl. pirm. J. Malskis, ALTo pirm. A. Pautienis, Vyt. Januškis, J. Damašis, dr. A. Idzelis su ponia, kun. J. Kidikas ir kiti. Į pokalbį įsijungė dr. V. Stankus, K. Karalis, M. Blynas, E. Alšėnienė, J. Nasvytis ir kiti... Gi vakariene pradėjo malda parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas. Per 2-3 valandas kokių problemų neišspręsta, bet tik iškelta įvairūs mūsų politinės veiklos klausimai ir kai kur pasikeista nuomonėmis. Apskritai vakariene praėjo jaukioje susipažinimo nuotaikoje, o taip pat diskusijų ženkle, palikdama jos dalyviams rimto ir malonaus išpūdzio...

Šis Krikščionių Demokratių suvažiavimas užbaigtas sekmadienį šv. Jurgio parapijoje pamaldomis, pusryčiais ir trumpu posėdžiu. Čia dalyvavo virš 30 asme-

aišku: jos trukdo proto darbui, ergo — rimtam mokslui kenksmingas elementas (vėl į knygą). Kur čia sustojau? Va, išblaškė mintis, ta paukščių rūšis — gagna ir sparniais vėduoja. Vištos arba žąsys. Jau supratau, kodėl Adomas iš rojaus iškrito į ašarų pakalnę (kai kas vis įkiša nosį, daro grimasą arba pyptelia; būrelis žengia vidun).

Reginis. Užsidarysim duris ir — atsigaivinsim, gerkle sustingo tylom paskaitos peną ryjant (pusbalsiu patraukia, kiti pritaria):

Vai, mergyte, tu graži, tu graži, ištekėsi pamaži...
Oi, bernuži, iš kur tu, iš kur tu, kad neduoti riešutų?..
Aš tau duosiu riešutų, riešutų, kad nebeitum prie kito...
Skinsim daržo rūteles, rūteles, ir mylėsime mergeles.

Raginis. Ei, tu Aristotelio kepure! Filosofijos sfinksas. Smagi dainutė, ko neprisidėdi?

Broožis. Neturiu ko laiko.

Raginis. Nebūk nedraugiškas. Tau protas sustabarės vis įtemptas, kerpėm apželsi tūnodamas vietoj, protarpiai reikia linksniau atsigosti. O laiko tau — tik pasenti pakaks gana...

Pukys. Žiū, pilozope — tau bus pilvo sopė, ilgai moksle murkstant be atgaivos. Po šimts pupų, argi tau šonkaulio nepakuteno daina apie riešutus ir mergeles?

Mirga. Nesijuokit iš kolegos, matot, tikras studiozas, didžiulę knygą gromuluoja.

Raginis. Jis tyčiom ignoruoja mus, antisocialus tipas. Gal pradės žmoniškai bendrauti su kitais, kai jau makaulė nupliks. Perdaug protingi visada pavėluoja gyvent...

Pukys. Nosim ant knygos knapsi ir miega, pramiegos jis gražiausią savo amžiaus laiką...

Broožis. Šiandien ne šventadienis, o darbo diena. Tik žiogai žolėję visą laik šokuoja ir čirškauja, žmogaus gi paskirtis kitokia. Ypač dykauti — didžioji mūsų nuodėmė...

Mirga. Bet pertrauka dabar, paskaita nepradėta, tai ir tamsta dykas, jokio darbo neturi.

Broožis. Tikro studento smegenys niekados nėra dyki, įsidėmėk tamsta.

Raginis. Bet ir smegenys reikalauja poilsio. Tarpais pasmaginę daina ar juoku. Nebūk mizantropas.

Pukys. Pilvo sopės kolega, mes galim tave pamokyti linksniau žmonėtis, o ne knygą užgulus miegot, lyg pelėda vidurdienį po šimts pupų...

Broožis. Argi aš miegu? Manding, kaip tik priešingai: jūs kiti miegate, tik aš vienas dabar budžiu, štai kas, iš esmės kalbant... Ar suprantate?

Mirga. Mes miegam? Koks jis juokingas, bent originalas!

Raginis. Jau čia ką paistai, kolega... Esi tiesos žvejotojas, o šitaip klaidžioji. Juk mūsų akys žiūri ir burnos kalba, net pusbalsiu dainavom — argi taip žmogus miega?

Broožis (iškelia pirštą). Sakai, žmogus? O ar tamsta žinai, kas yra žmogus? Ir ar nuvoki, kas yra jo miegas? (Visi tyli).

Pukys. Žmogus tai — dvikojis gyvis su karališkom ambicijom. Tai kūnas su švarku ir — kiaurais puspažiais, ar ne? (Visi prajunka).

Broožis. Gyvis? Kūnas? Jei tik kūno jusnys — tik akys ir burna veikia, tai vien fizinis corpus animale kruta. O tikrasis žmogus, homo sapiens — kietai miega. Tokia logiška išvada. Ir blogiausia, jūs nė patys nesizižnot bemiega. Todėl nė nebandot savy išbudint tą tikrąjį žmogų — vis galvojantį ir tiesos ieškantį, vis pažangą darantį...

Biologas. Atsiprašau, filosofijos aspirante, juk žmogus — dviejų elementų lydinys. Ne vien homo sapiens, o nemažiau svarbus ir fizinis kūnas bei jo veikmės, nes be kūno — tau dvasia anei ypt nepajudės. Net tą didį protą valdo ir vairuoja kaip tik fizinis minkštumas — pilka smegenų gniūžtė, panaši į paprastą molį: be jo tu jokios minties nepagimdysi. Todėl mūsų egzistencijoj ir veikloj pirmaeilis pagrindas vis dėlto — tas corpus animale, be jo suvis nėra žmogaus.

(Bus daugiau)

(Nukelta į 10 psl.)

Bostono lietuviai

PAMINĖTA VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTIS

Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės pastangomis buvo suorganizuotas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas. Rengėjai tą minėjimą sujungė su Tautos šventės minėjimu.

Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone buvo atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą laisvę. O po pietų buvo persikelta į Lietuvių Piliečių Klubą auditoriją. Čia minėjimą pradėjo LB Bostono apylinkės pirm. Henrikas Čepas, o programos vedėju pakvietė vicepirm. Danielių Averką. Buvo sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai. Pianu skambino komp. Julius Gaidelis. Invokacija sukalbėjo kun. Albertas Kontautas.

Prelegentas rašytojas Stasys Santvaras gana netrumpe, bet labai gerai paruoštoje ir vertingoje paskaitoje iškėlė Vilniaus universiteto atliktus darbus. Universitetas buvęs įkurtas vienuolių jėzuitų, kuriuos atkvietęs vyskupas Valerijonas Protasevičius. Prelegentas lygino Vilniaus universitetą su kitais garsiais universitetais. Jame buvę visi to laiko mokslų fakultetai. O studentai atvykdavę iš kitų kraštų studijuoti jame. Minėjo visus buvusius to universiteto rektorius ir pasižymėjusius profesorius bei kitus mokslininkus. Universiteto vadovybė turėjusi vesti kovą su lenkais, kurie turėję užmačių tam universitetui. Universitetas pakėlęs ir daug vargų. Carienė Kotryna II 1831 metais uždariusi universitetą. Mat iš to universiteto net 400 studentų išėję pasukilėlius. Vėliau po

DARBINGAS LKDS SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 9 psl.)

nų. Pusryčių metu trumpu prisiminimu pagerbti jau vyresnio amžiaus LKDS rėmėjai: Bernardas Žukauskas, Jonas Švedas, Stasys Rauckinas (iš Chicago), Marija Ješmantienė, dr. Pr. Jucaitis, prof. St. Jankauskas (clevelandiečiai). Dėl senatvės negalėjusiam seime dalyvauti Vaclovui Kasakaičiui nutarta prisiminti partijos garbingi veteranai. Po pusryčių baigtas svarstyti ir priimtas komunikatas, kuris netrukus bus išsiuntinėtas mūsų informacijai: laikraščiams ir radijo programoms.

A. Garka

pusantrų metų caras Povilas I leides universitetui veikti ir tęsti darbą. Bet ir po to universiteto vargai nepasibaigė.

Prelegentas daug kalbėjo apie Mykolą Daukšą ir vyskupą Merkėlį Giedraitį, kurių darbai ir raštai daug davę Lietuvai. O artilerijos generolas Kazimieras Semnavičius minimas net garsojo vokiečių raketų fiziko Warnher von Brown. Generalas Vilniaus universiteto graduantas. Jis parašęs artilerijos vadovėlių, tas vadovėlis buvęs išleistas įvairiomis vakarų kalbomis. Iš to vadovėlio sėmėsi žinių ir fizikas von Brown.

Universiteto vargai nesi- baigia ir dabar. Mokslinių darbų tezės jau rašomos rusų kalba. Be to, rusų kalba jau esanti privaloma ir vaikų darželiuose.

Trumpą žodį apie Tautos šventę pasakė Danielius Averka, Jaunimo atstovas šarūnas Norvaiša perskaitė 30 kongresmanų pasirašytą laišką Brežnevui, kad paleistų įkalintą Balį Gajauską. Taip pat Bendruomenės raštą senatoriui Kennedy, prašant, kad jis padėtų išlaisvinti Balį Gajauską ir Viktorą Petkų.

Meninėje dalyje solistas Benediktas Povilavičius, akompanuojant muzikui Jeronimui Kačinskui, padainavo: Gieda gaideliai, Oi toli, toli, Aviža prašė, viso Pasaulio žalčių karalius, Grįžtant namo ir bisui liaudies dainą Tekla mėnuo, tekla žvaigždės.

Daiva Izbickaitė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo IV kongreso atstovė supažindino su to jaunimo kongreso darbais.

LAISVĖS VARPO KONCERTO LAUKIANT

Laisvės Varpas praeitą pavasarį minėjo savo veiklos 25-rių metų sukaktį kultūriniu renginiu, kuriame buvo iškelti jauni mūsų vietos talentai — pianistas kompozitorius Vytas Bakšys ir dainininkė Marytė Bizinkauskaitė, gi tai pat ir svečias iš Chicago Algimantas Dikinis. Nuo 1967 m. pradžios Laisvės Varpas yra sujungtas su Lietuvių Radijo Valanda. Tad spalio 7 d. rengiamą koncertą Laisvės Varpas skiria 45-rių metų lietuvių radijo tarnybos sukačiai paminėti. Lietuvių Radijo valanda darbą pradėjo 1934 m. Pirmuola jos vedėju buvo muz. Rapolas Juška, vėliau a. a. Antanas Kneizys, o paskutiniu — Jonas Romanas, Sr., kuris tą radijo valandą perdavė Petriui Višiniui, Laisvės Varpo iniciatoriui ir nuolatiniam vedėjui.

Iš buvusių Lietuvių Radi-

jo Valandos vedėju yra miręs Antanas Kneizys, o dar tebegyvena Rapolas Juška ir Jonas Romanas.

Spalio 7 d. 3 val. po pietų rengiamas koncertas bus 40-tasis tos rūšies Laisvės Varpo renginys. Jis vyks Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje So. Bostone. Jame programą atliks jaunų moterų ansamblis "Volungė" iš Toronto, Kanados. Ansamblui vadovauja muz. Dalia Skrinkskaitė - Viskontienė. Tokio koncerto suorganizavimas yra surištas su didelėmis išlaidomis. Tad rengėjai kviečia visus lietuvius įsijungti į jo rengimą, o ypač mūsų organizacijas, profesionalus ir verslininkus. Pagal gautos paramos dydį į koncerto programos knygutę bus įrašyti visi, kaip garbės rėmėjais, rėmėjais ir talkininkais. Šiuo atžvilgiu gražų pavyzdį pavyzdį parodė Elenos Vasyliūnienės vadovaujamas Moterų Federacijos Bostono Klubas ir Lietuvių Piliečių Draugijos So. Bostone, kurię paskyrė auką koncerto rengimui.

Dabar Laisvės Varpas perduoda dvi skirtingas programas iš dviejų skirtingų radijo stočių. Pirmoji yra 30 minučių, o antroji 50 minučių. Pirmoji yra grynai lietuvių kalba, o antroji lietuviškai ir angliškai. Angliškosios dalies talkininkais ir pranešėjais yra kun. Antanas Jurgelaitis ir Birutė Duobaitė-Silvia.

Lietuviškas žodis yra labai remtinas, nes okupuojamas kesinasi jo panaikinimui. Tad remkime tą gyvą lietuvišką žodį.

KULTŪROS KLUBO SUSIRINKIMAS

LB Kultūros klubo pirmasis šių metų susirinkimas įvyks spalio 27 d. Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone. Bus paminėtas neseniai miręs dailininkas Adomas Varnas, apie kurį kalbės dailininkai — Jonas Rūtenis ir Viktoras Vizgirda. Po programos kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

BOSTONO ŠOKĖJAI TARPTAUTINIAM FESTIVALIJE

Lietuvių tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Onos ir Gedimino Ivaškų, buvo pakviestas į tarptautinį festivalį Providence, R. I., kur šoko lietuvių tautinius šokius. Festivalis vyko Miesto valdybos didelėje salėje, kurį buvo pilna žiūrovų. Onos Ivaškiene tautinių šokių ansamblis dažnai reprezentuoja lietuvius panašiuose festivaliuose ir kitur.

(ap)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŠIAUDINUKŲ KURSAI

Bostono Vyr. Skaucų židinys š. m. spalio 6 d. ruošia šiaudinukų kursus. Kursai vyks skautų bukle Lietuvių Piliečių Klubą patalpose nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Instruktorė pakviesta Aldona Saiminienė iš Hartfordo. Viešnia parodys kaip daryti šiaudinukus iš tikrų šiaudų ir pamokys kaip sukurti paveikslus iš plokščių šiaudų. Visa lietuviška visuomenė yra kviečiama kursuose dalyvauti. Apie dalyvavimą prašau iš anksto pranešti Valei Čepienei — 472-4956.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• Rugsėjo 30 d. Stepono Dariaus legionierių posto moterų pagelbininkų banketas.

• Spalio 7 d. Laisvės Varpo rudens koncertas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, So. Bostone.

• Spalio 13 d. Tautinių šokių vakaras įvyks Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, So. Bostone.

• Spalio 14 d. Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės rengiamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, BC Bostono kolegijoj.

• Spalio 20 d. Bostono li-tuanistinės mokyklos 30 metų sukakties minėjimas ir banketas.

• Spalio 28 d. Balfio Bostono skyriaus 35 metų sukakties minėjimas Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, So. Bostone.

• Lapkričio 11 d. Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas.

• Lapkričio 18 d. Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas.

• Lapkričio 24 d. Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas.

WORCESTER

WORCESTERIO ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS VYRŲ CHORO KONCERTAS

Worcesterio lietuvių šv. Kazimiero parapija, įsteigta daugiau nei prieš 75 metus, tuo laiminga, kad dar šiandien maldos, giesmės sukurtos lietuvių poetų ir kompozitorių, aidi erdvios bažnyčios skliaustuose savo gimtąja kalba.

Kad mūsų parapija iki šiol išsilaikė lietuviškai stipri turim būti dėkingi dartiniam klebonui kun. Micūnui ir buvusiems pirmiesiems patriotams klebonams. Jei šiandien daugelis lietuviškų parapijų negirdėti liet. chorų, tai mūsų parapijoj vadovaujant nenuilstamam muzikui Z. Snarskiui, ačiū jam, jo sugebėjimu suorganizuotam vyrų chorui iš čia gimusių, po karo atvažiavusių ir keletos jaunuolių, aidi per pamaldas lietuviškos giesmės, o chorą palydi, pasišventusi, ilgus metus vargonininkaujanti muzikė Olga Keršytė.

Choras š. m. spalio 13 d. 7 val. Maironio Parko Shrewsbury, ruošia koncertą. Choras kviečia visus Worcesterio ir apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti. Parodykite dėkingumą ir pagarbą tiems kurie aukojasi visiems. Pripildykime spalio 13 d. Maironio Parko salę. (jp)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SET UP MEN For ACME Gridley, Automatics, Must be able to set up work from blue prints & close tolerances. New growing shop with real growth potential. WRITE OR CALL UNIVERSAL SCREW PRODUCTS INC. 1111 RACE ST. LANSING, MICH. 48906 517-455-2121 (33-39)

WANTED 1ST CLASS SKILLED YACHT CARPENTERS MUST BE FULLY QUALIFIED IN ALL PHASES OF YACHT CARPENTRY/CABINETRY. Excellent opportunities. Paid insurance, vacation and holidays. Apply in person.

MERRILL-STEVENS DRYDOCK CO. 1270 N.W. 11 St., Miami 324-5211

Equal Opportunity Employer

(36-38)

MORGAN ENGINEERING ALLIANCE, OHIO HAS IMMEDIATE OPENING FOR DESIGN ENGINEERS and DRAFTERS Mechanical - Structural - Electrical

Morgan Engineering has immediate openings for experienced Engineers and Drafters for proposal and production engineering. Applicants should have experience in cranes, material handling equipment or steel mill equipment. Apply to: W. A. WUGLER.

ALSO NEEDED JOURNEYMEN ELECTRICIANS and ASSEMBLERS

APPLY TO PERSONNEL OFFICE

MORGAN ENGINEERING (216) 823-6130; Ext. 253

947 E. Broadway, Alliance, Ohio 44601

An Equal Opportunity Employer We Welcome Female Applicants

(33-37)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

SU A. A. JULIJA BLIUDŽIUVIENE ATSIŠVEIKINANT

Rugsėjo 7 d. negailestingai mirė iš mūsų tarpo išrovė dar jauną, darbščią ir energingą Detroito gyventoją Juliją Bliūdžiuvienę.

Velionė buvo gimusi 1916 m. birželio 23 d. Mockabžių km., Keturvalakių vlsč., Vilkaviškio apskr. Baigusi Marijampolės mergaičių gimnaziją ir Pedagoginį Klaidėdos institutą mokytoja Lietuvos pradžios mokyklose. Prieš pasitraukiant į Vokietiją mokytoja Marijampolės pradžios mokykloje.

Antrą kartą bolševikams ateinant į Lietuvą, Julija su šeima pasitraukė į Vokietiją ir gyvendama anglų zonoje tęsė savo pradėtąjį Lietuvoje darbą — mokytoja lietuvių stovyklose.

Į Ameriką atvyko 1950 m. gegužės 9 d. ir apsigyveno Detroito. Gyvendama Detroito priklausė St. Butkaus šaulių kuopai, SLRK 265 kuopai, SLA 352 kuopai, Amerikos Lietuvių Radijo Klubui "Lietuvių Balsas", Balfui.

Julijos Bliūdžiuvienės kūnas buvo pašarvotas Jolantos Zaparackienės laidotuvių namuose. Gausios gėlių puokštės ir didelis skaičius vokelių su aukomis šv. mišiomis, rodė kaip vėlionę visi mylėjo ir ją gerbė.

Rugsėjo 10 d. dalyvaujant gausiam skaičiui parapijiečių, klebonas kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo rožinį. Atsisveikinimą su velione pravedė ir likusiai šeimai užuojautą pareiškė laidotuvių direktorė Jolanda Zaparackienė. Po jos kalbėjo organizacijų atstovai — DLOC, Savanorių ir Ramovėnų vardu Stasys Šimoliūnas, ALRK LB — Stasys Garliauskas, Jūrų šaulių "švyturio" kuopos — Alfas Šukys ir St. Butkaus šaulių kuopos — Stefa Kaunelienė.

St. Butkaus šaulių kuopos valdybos pirmininkas Vincas Tamošiūnas į vėlionės kartą įbėrė Lietuvos gintaro gabaliukų, o šaulės E. Bulotienė, L. Mingėlienė, D. Petronienė, J. Švobienė ir Anelė Žiedienė vadovaujant moterų sekcijos vadovei Adelei Poderienei įdėjo po rūtų puokštelę. Atsisveikinimą užbaigus visi sugiedojo Lietuvos Himną.

Rugsėjo 11 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje už velionės sielą šv. mišias aukojo: parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, kun. Kazimieras Simaitis ir Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius, Vargonavo J. Sinkus, solo giedojo sol. D. Petronienė.

A. A. Julija Bliūdžiuvienė

Po mišių ilgos automobilių vilkstinės buvo nulydėta į Holy Sepulchre kapines amžinam poilsiui. Kun. A. Babonui ir kun. K. Simaičiui atskaičius laidojimo maldas, leidžiant karstą į duobę, buvo giedama Marija, Marija!

Nuliūdime liko: vyras Petras, duktė Gražina su šeima ir sūnus Romas su šeima, draugai ir pažįstami. Julija, tebūna Tau lengva svetinga Amerikos žemelė!

Pietūs laidotuvių dalyviams buvo parūpinti švedų restorane.

DVIDEŠIMTS METŲ BE KUN. DR IGNO BOREIŠIO

Kun. Ignas Boreišis jaunose dienose.

1979 m. rugsėjo 11 d. suėjo 20 metų kai buvęs šv. Antano parapijos steigėjas ir ilgametis jos klebonas kun. dr. Ignas Boreišis 1959 m. rugsėjo 11 d. užbaigęs žemišką kelionę iškeliavo į amžinybę.

Kun. Ignas Boreišis savo parapijoje buvo populiarius. Žmonės mėgo jo pamokslus ir patriotines kalbas. Jo jautrus žodis išspausdavo klausytojui ašarą, o karštais ir pačiam kalbėtojui...

Kun. Ignas Boreišis pirmininkavo prie šv. Antano parapijos sudarytam lietuvių tremtiniam įkurdinti komitetui ir to komiteto dėka nemažas skaičius lietuvių atvyko į Ameriką ir įsikūrė Detroito. šv. Antano lietuvių parapija buvo

didžiausia tarp kitų esančių dviejų lietuvių parapijų. Didesnėse šventėse atvykusieji ne visi galėjo sutilpti bažnyčioje ir turėjo stovėti prieangyje. Tikrai, jei kun. Ignas Boreišis atsikeltų ir dabar atvyktų į savo buvusios parapijos bažnyčią nustebtų ir paklaustų: Kur yra tie visi "dypukai", kuriuos aš iš Vokietijos persitraukiau ir jų bažnyčioje nematau? Taip, jie gyveno apie parapijos bažnyčią ir sekmadieniais gausiai ją lankė. Susitaupę pinigų pirkė priemiesčiuose gražesnius namus ir ten apsigyveno. Gyvendami toliau nuo parapijos bažnyčios mažiau į ją ir atvažiuodavo. Be to pastačius erdvią ir gražią naują Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią dauguma ir šv. Antano parapijos žmonių prisijungė prie naujosios parapijos.

Kun. Ignas Boreišis buvo gimęs 1887 m. gruodžio 25 d. Ratkupio vkm., Panemunėlio vlsč., Rokiškio apskr. Į Ameriką atvyko 1913 metais ir pradžioje dirbo sunkų fizinį darbą. Amsterdam, N. Y. gavo darbo vaisinėjė. Savininkas Jonas Karužas, pastebėjęs jaunuolio palinkimą į mokslą, gabumus ir meilę knygai, pasiūlė savo paramą, jeigu jis stotų į kunigų seminariją.

Pasvarstęs ir Amsterdam lietuvių parapijos klebono kun. J. Židanavičiaus paskatintas, pasiūlymą priėmė. Pasirinko šv. Kirilijaus ir Metodijaus Orchard Lake, Mich. kunigų seminariją ir ją baigęs 1920 metais gegužės mėn. 6 d. buvo įšventintas į kunigus ir sekančią dieną paskirtas vi-

Pabaltijo komitetas su kongresmanu James Blanchard. Iš kairės: S. Rudzitis, dr. Barauskas, kongr. J. Blanchard, dr. A. Vaitiekaitis, R. Tralla.

karu į šv. Jurgio lietuvių parapiją, Detroito. Tų pat metų gruodžio mėn. 24 d. kun. I. Boreišis buvo paskirtas organizuojamos lietuvių šv. Antano parapijos administratoriumi ir 1923 m. sausio 17 d. buvo paskirtas nuolatinis šv. Antano parapijos klebonu, ir joje dirbo iki mirties — 1959 m. rugsėjo 11 d.

ŠV. ANTANO PARAPIJOS PIKNIKAS

Šv. Antano parapijos piknikas-gegužinė po stogu įvyks š. m. spalio 28 d. Lietuvių Namuose, 3009 Tilman St. Dovanos, aukos loterijai - laimėjimams įteikiamos klebonijoje arba kuriame nors bažnyčios aukų rinkėjui.

SENOJO PASAULIO MUGĖ

Tarptautinis Institutas, esantis 111 East Kirby, Detroit, Mich., kaip ir kiekvienais metais, spalio 4, 5,

6 ir 7 d. rengia tautybių mugę vardu "Old World Market". Šioje mugėje ir lietuviai turės savo skyrių. Į mugę įėjimas: pensininkams \$1.00, suaugusiems \$1.50 ir vaikams \$0.50.

REGISTERED NURSES URGENTLY NEEDED

BECAUSE OF U.S. medicare ruling, Wayne County Hospital in Iowa must hire at least 4 Registered Nurses. Located in Corydon, South Central Iowa, with progressive school systems & churches, recreation, less than 20 miles to Lake Rathbun, local golf, swimming & tennis. 30 bed hospital with 4 doctors, offering primary care, emergency care, obstetrical service, 2 bed ICU-CCU, regular surgery schedule.

ALSO NEEDED REGISTERED LABORATORY TECHNOLOGISTS

ASCP WITH KNOWLEDGE OF X-RAY

ambulance service with 2 up-to-date ambulances and 8 EMT's available. Also state-wide helicopter service for patients to Des Moines & Iowa City. Wages to meet or exceed state average levels. Will consider payment of portion of expenses for interviews.

Apply call or send resume with photo encouraged to: ADMINISTRATOR hours 10 am to 3 pm

WAYNE COUNTY HOSPITAL
417 S. E. ST.

Corydon, Iowa 50060
515-872-2260 collect

(37-46)

WANTED
SHEET METAL JOURNEYMAN
Must be able to layout, read blue prints, and burn.
MACHINIST GRADE 1
Must be familiar with machine shop functions and procedures, die repair and/or die building experience necessary. Full fringe benefits including. Only experienced need apply. Contact JIM LAWRENCE, 313-386-1880, ext. 217 between 8:30-4 pm. (37-40)

WANTED MILLWRIGHT

Permanent opening for journeyman millwright. Good working conditions and full package of fringe benefits.

APPLY:
JAMESTOWN CHINA CO.
261 Church St.
Mt. Clemens, Mich. 48043
(37-40)

FOUNDRY MOLDERS

We are growing gray iron foundry with openings for experienced jolt-squeeze molders, capable of producing high volume quality sand molds. We offer excellent compensation with incentive and fringe benefits. Qualified applicants should apply at:

THE TRI-STATE FOUNDRY CO.

4785 Morse St.
Cincinnati, Ohio 45226
513-321-3628

Equal Opportunity Employer (37-40)

DIE CASTING
EXPERIENCED HELP WANTED
DIE CASTERS
MAINTENANCE PERSONS
AND
ENGINEERS

Salary open for qualified candidates. Complete benefit package. Apply call or write
NEBRASKA ALUMINUM
CASTING INC.
P. O. BOX 2062
HASTINGS, NEB. 68901
402-462-5139 (39-40)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

FILATELIJA

Nr.7

Antanas Bernotas

KANADA liepos 3 d. išleido 17 centų pašto ženklą tarptautinėms kajakų ir baidarių lenktynėms paminėti.

Šitos lenktynės šiemet pirmą kartą vyko už Europos ribų. Jos buvo nuo birželio 30 iki liepos 8 dienos labai srauniuose, slenksčių ir akmenų pilnose upėse, Jonquirère ir Desbiens miestelių apylinkėse, prie Šv. Jono ežero (Lac St. Jean), Quebeco provincijos šiaurėje. Vienoje upėje buvo kajakų (Kayak) kitoje — baidarių (Canoe) lenktynės.

LENKIJA išleido pusantro zoto ženklą, kuriuo paminima 400 metų sukaktis nuo Vyriausiojo Karališko Tribunolo įsteigimo (1578 m.). Pašto ženkle parodyti: Andrzej Frycz Modrzewski, karalius Steponas Batoras ir Jan Zamoyski.

MACHINE REPAIRMAN MAINTENANCE

Experienced journeyman, skilled in repair of all types of fabricating machinery including presses, automatic welder, conveyors, etc. Must be able to work from prints and sketches and use precision instruments. Good hourly wages, vacations, insurance benefits. For appointment call MRS. H. C. BEACH,

216-341-9494.

INLAND STEEL CONTAINER

9612 Meech Avenue

Cleveland, Ohio 44105

Equal Opportunity Employer

(37-38)

Northville, Michigan 48167

Plymouth Center is currently interviewing for RN and LPN positions on all shifts. We offer a unique work experience with the mentally retarded and developmentally disabled:

- Active member of interdisciplinary team
- No shift rotation
- Salary \$18,520 for R.N.'s, starting salary to \$15,994 for L.P.N.'s with excellent fringe benefits provided by the Michigan Department of Civil Service.

PLEASE CONTACT MARY JORDAN, R.N.
AT 313-453-1500, Ext. 324

PLYMOUTH CENTER FOR HUMAN DEVELOPMENT
15480 SHELDON ROAD, NORTHVILLE, MICHIGAN 48167

An Equal Opportunity Employer

(38-40)

Lenkijos karalius ir Didysis Lietuvos kunigaikštis Steponas Batoras (1533 — 1588), be įvairių kitų reformų, patvirtino ir 1578 m. Lenkijos seimo priimtą nutarimą įsteigti Vyriausiąjį Tribunolą, kuris turėjo spręsti apeliacines bylas. Tas tribunolas posėdžiavo pakaitomis Liubline ir Piotrkove. Bet tas tribunolas Lietuvos nelietė. Lietuvos teritorijai 1581 m. Naugarduke buvo įsteigtas atskiras tribunolas. Tarp kitko, karalius Steponas Batoras 1579 m. patvirtino ir Vilniaus akademijos įkūrimą, kuri vėliau virto Vilniaus universitetu.

SIRIJA išleido 1 piastro pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas arabų filosofas Averrhoes.

Averrhoes, kitaip dar Mohammed Ibn — Rushd (1162-1198) gimė Cordoboje, Ispanijoje. Studijavo anų laikų mokyklose teologiją, filosofiją, matematiką, teisę ir mediciną. Tarnavo teisėju Sevilijoje ir Cordoboje, o vėliau, pasigyve-

nęs Maroke, buvo kalifo dvaro gydytoju. Jis labiausiai pagarsėjo su savo graikų filosofo Aristotelio veikalo komentarais. Tuos komentarus jis parašė hebraiškai ir lotyniškai. Jau jam mirus buvo atsiradę būriai jo sekėjų — skolastikų, vadinantį averoistais, o jų skelbiama filosofija — averoizmas. Averoizmas katalikų bažnyčios nebuvo toleruojamas, o popiežius Leonas X jį specialiu dekretu netgi buvo pasmerkęs.

SUOMIJA išleido 90 penų pašto ženklą, kuriuo paminima Tampere miesto įkūrimo 200 metų sukaktis. Piešinyje parodytas senovinis miesto vaizdas.

Tampere (švediškai Tammerfors) guli krašto viduryje prie labai sraunios Kokemaenjoki upės, kurios užtvankos teikia kraštui pigią elektros jėgą. Mieste labai išplėsta pramonė: medžio apdirbimo, popierio, batų, tekstilės ir mašinų statybos. Dėl hidro-elektros jėgainės, miestas buvo laikomas pačiu švariausiu nuo oro taršos. Po II Pasaulinio karo mieste atsirado ir šiluminių jėgainių. Mieste gyvena apie 126,000 gyventojų.

PAIEŠKOJIMAS

Petras Kičas, gyvenęs Maripampolėje, vėliau gyveno Muencheno stovykloje, Vokietijoje. Yra žinių, kad yra išvykęs į Australiją. Kas apie jį žinotų, prašau pranešti Juozui Mekešai, 1498 East 337 Street, Eastlake, Ohio 44094. (37-39)

PRAŠAU PRISIŪSTI KRYŽELIU PAŽYMĖTAS KNYGAS. Sąskaitą apmokėsiu laike 30 dienų

- ☐ Encyclopedia Lituanica — 6 tomai \$120.00
- ☐ Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai \$300.00
- ☐ Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai \$25.00
- ☐ Lietuvos žemėlapis — 21 x 32 col. spalvotas \$1.50
- ☐ Rubajatai — S. Santvaras \$7.50
- ☐ Iš mano atsiminimų — Petras Klimas \$12.00
- ☐ Pasakyta parašyta, II t. — A. Smetona \$10.00
- ☐ Atspindžiai ūkanose — V. Alantas \$6.00
- ☐ Palikimas — Faustas Kirša \$4.00

(vardas, pavardė)

(adresas)

Šią atkarpą iškirpkite ir atsiųskite šiuo adresu:

LITHUANIAN ENCYCLOPEDIA PRESS, INC.
395 W. Broadway, P. O. Box 95
So. Boston, Mass. 02127

Telefonai: (1-617) 268-7730 — vakare: (1-617) 282-2759

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED ENGINE LATHE OPERATORS and HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. 58 hours per week. Day shift. Good salary & fringes.

DANROY BORING CO.
12720 Capital Ave.
Oak Park, Mich. 48237

(35-41)

DIE MAKER DIE REPAIR

ATLANTIC TOOL & DIE CO
TOP RATE for exp. die makers and die repairmen in modern suburban facility. Steady overtime. Excellent benefit program including:

- PAID VACATIONS
- 10 PAID HOLIDAYS
- PAID HEALTH INSURANCE
- PAID LIFE INSURANCE
- SICKNESS & ACCIDENT BENEFITS
- FUNERAL PAY BENEFITS
- JURY DUTY BENEFITS

Qualified applicants will have a knowledge able background in progressive die work. Apply 8:30 to 5 or call 216-238-6931 for an interview of your convenience.

ATLANTIC TOOL & DIE

19963 Progress Dr.

Strongsville, Ohio 44136

216-238-6931

PRODUCTION WORKER

Full time position for new production line. Must be willing to work, have good work record and aptitude for working with machinery. Call 216-431-2779 for appointment. (38-41)

SPAUDOS ATGAVIMO SUKAKTIS

Korp! Neo-Lithuania š. m. rugsėjo 30 d. 3 val. p. p. Lietuvių Tautinių Namų salėje ruošia Lietuvių spaudos atgavimo 75 metų sukakties minėjimą.

Programoje: paskaita, kurią skaitys Tėviškės žiburių redaktorius kun. dr. Pranas Gaida.

Meninė dalis — solistė Margarita Momkienė, muzikas Alvydas Vasaitis ir dailusis žodis — Jolita Kriaučeliūnaitė ir Danutė Mikužienė.

Visi kviečiami dalyvauti.

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE

OPERATORS AND SET UP MEN For Connomatics & New Britain Machines.

1ST & 2ND SHIFTS. Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Excellent wages and fringe benefits. Apply:

HORTON COMPANY
2335 E. HIGH ST.
JACKSON, MICH. 49203

(33-11)

WANTED JOURNEYMEN AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN

TURRET LATHE OPERATORS AND SET UP MEN. Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. To work in mild climate & no snow. Good starting salary and benefits.

Apply call or write to: SMALL PARTS INDUSTRIES
4401 N.E. Union Ave.
Portland, Oregon 97211
503-287-1181

(33-39)

WANTED AT ONCE AUTOMATIC SCREW MACHINE

OPERATOR AND SET UP MAN Experience, on Brown & Sharp. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. New facility. Sportsman's Paradise, close to mtn. resorts, fishing, hunting, skiing, boating and clean fresh air. Good starting salary and fringe benefits. Apply call or write to: JEFF TALLEY

NORTH AMERICAN CORP.
310 WEST 700 SOUTH
PROVO, UTAH 84601

801-375-8074

(36-39)

DIE CASTING EXPERIENCED HELP WANTED DIE CASTERS MAINTENANCE PERSONS AND ENGINEERS

Salary open for qualified candidates. Complete benefit package. Apply call or write:

NEBRASKA ALUMINUM CASTING INC.
P. O. BOX 2062
HASTINGS, NEB. 68901

402-462-5139

(39-40)

**GYVASTINGA
"FRATERNITAS
LITHUANICA —
PATRIA"**

Spalio 2 d. vakare, Toronte, Kanadoje, lietuvių gydytojų suvažiavimo proga, įvyko ir "Fraternitas Lithuanica — Patria" korporacijų, brolijos — seserijos metinė sueiga.

Susirinkimo metu pranešta apie veiklaus brolio dr. Vytauto Slavinsko, New Yorke, prieš 3 d. įvykusią staigią mirtį. Jis ir visi žuvę ir mirę sesės ir broliai prisiminti atsistojimu ir minutės susikaupimu.

Susirinkimo dalyviai pasirašė sveikinimą, kuris pasirašė dr. Vladi Ingelevičiui, New Yorke, jo artėjančių 90 metų gimtadienio proga. Jis liko vienintelis brolijos steigėjų dar gyvųjų tarpe. Sveikinimas su linkėjimais pasveikinti pasiųstas ir sergančiam dr. Martui, Clevelande.

Brolijon nauju nariu priimtas dr. Pavilanis. Jam negalint susirinkime dalyvauti brolijos juosta ir ženklelis įduota jo tėvui prof. dr. V. Pavilaniui.

Korporacijų įstatai šiek tiek neatitinka išėivijos laikotarpiui ir juos reikia kiek pakeisti ir papildyti. Tam reikalui praėjusių metų susirinkime buvo išrinkta komisija. Šio susirinkimo įgaliotas dr. J. Kriaučiūnas suaisiūti su komisijos nariais ir komisijos narių priimtus pakeitimus ir papildymus referuoti sekančiame visuotiniame susirinkime ar suvažiavime.

Už keturiu metų brolija rengiasi švęsti savo deimantinį — 75 metų gyvavimo jubiliejų. Tą rengiamasi atžymėti leidiniu, kuris bus papildomas "Fraternitas Lithuanica", išleisto brolijai švenčiant 50 metų gyvavimo sukaktį, redaguoto dr.

George V.

VOINOVICH

KODĖL JIS VERTAS JŪSŲ BALSO.

Clevelando laukia labai sunkūs laikai. Ir miestas desperatiškai reikalingas žmogaus galinčio pajungti administratyvines jėgas problemų sprendimui ir sukurti kooperavimo atmosferą, kad profesionalai administratoriai galėtų pašalinti chaosą City Hall.

Čia yra pavyzdžiai ką George Voinovich atneša jums:

Irodytas tarnybos rekordas — tarnavo tris kadencijas kaip jūsų atstovas Ohio House, penkerius metus kaip County Auditor, dar dviejus metus kaip County Commissioner ir dabar išrinktas Ohio vicegubernatoriumi.

Kaip County Auditor:

Kovojo už senesnius, padėdamas sumažinti namų mokesčius.

Apgynė veteranus atidengdamas sukybes Soldiers Relief Commission, rezultate šeši nuteisimai už apgavystes pašalpose.

Kaip County Commissioner:

Prigriebė pašalpų sukčiautojus, kad padėjus tiems, kurie tikrai reikalingi ir užsitarnavo.

Vedė kovą dėl darbų per Department of Economic Development.

Rėmė County Manpower Office kuris parūpina darbus esantiems sunkioje padėtyje.

George Voinovich yra clevelandietis, baigęs Collinwood H. S. ir gavęs diplomus iš Ohio U. ir Ohio State University. Jis yra praktikuojantis advokatas ir jis bei jo žmona (gimusi Janet K. Allan) turi keturius vaikus nuo 9 iki 15 metų amžiaus.

Kodėl jis nori būti meru: Todėl, kad yra tikras galėsiąs savo patirtimi ir žinojimu pakelti Clevelando problemas ir galės sudaryti profesionalų grupę, kuri grąžintų kooperavimą ir kompetenciją į miesto vadovybę.

vote Voinovich Mayor
"Together we can do it."

* Paid for by Voinovich for Mayor Committee, Sally Furlich, Secretary, 18709 Kewanee Ave. Cleveland, Ohio 44119

Korp. "Fraternitas Lithuanica — Patria" susirinkimo, rugsėjo 2 d., Toronte grupė dalyvių. Iš kairės: dr. D. Giedraitis, dr. V. Avizonis, dr. H. Brazaitis, dr. A. Kaveckas, dr. A. Matukas, dr. S. Budrys, dr. d. E. Giedraitienė, prof. dr. V. Pavilanis, dr. V. Tauras, dr. Taurienė ir dr. d. A. Kšivickienė.

J. Kriaučiūno nuotr.

Balio Matulionio, Pastarasis leidinys yra enciklopedija apie brolijos ir brolių veiklą per 50 metų. Gaila, kad jame nebuvo galima duoti žinių apie Lietuvoje likusius brolius, nes tai galėjo ir gali jiems labai kenkti. Ruošiamame leidinyje turėtų būti užpildytos kai kurios pirmojo veikalo spragos, duotos žinios apie naujus brolius, visų brolių ir brolijos veiklą per pastaruosius 25 metus ir visą patrijiečių bei seserijos veiklą, taip pat apie visas seseris. Susirinks nemažas žinių pluoštas. Veikalui ruošti įgaliotas dr. J. Kriaučiūnas, kuris, iš savo pusės, prašė visų brolių ir sesių padėti jam rinkti reikiamą medžiagą.

Brolija — seserija turi numaćiusi darbų ateičiai, kurie prisidės prie Lietuvos laisvės kovos. Tai ir tegyvuoja "Fraternitas Lithuanica — Patria"!

Dr. Juozas Kriaučiūnas

WALNUT PARK PLAZA P. B. X.

EXPERIENCED ONLY FULL OR PART TIME, 555 CONSOLE. ASK FOR MRS. FACTORI
215-476-2250 (38-44)

HOUSEKEEPERS

FOR RETIREMENT CENTER FULL TIME POSITION. CALL MRS. FACTORI
215-476-2250 (38-44)

PRESS OPERATORS

Expanding northern Ca company needs qualified journeyman craftsmen press operators for combination web & sheet fed equipment up to 40". Heavy 4. color & book work. Above scale wages & attractive benefits. For more information send resume to: FREEMONT LITHO 44799 Industrial Dr., Fremont, Ca. 94538, (39-42)

WANTED

DIE Sinkers, Lathe Hands and Edger Hands — Must be a journeyman. Day shift work, excellent benefits, wages and retirement. Please send resume to FRANKLIN FORGE & MFG., P. O. BOX 216, WEST BRANCH, MICH. 48661. (38-42)

WANTED EXPERIENCED ALL AROUND MAINTENANCE MAN FOR HEAT TREAT SHOP. Good wages & benefits. APPLY IN PERSON ENGINEERED HEAT TREAT INC. 31271 Stephenson Hwy. Madison Hts., Mich. 48071 An Equal Opportunity Employer (38-44)

Balfo Clevelando skyriaus valdyba ir reviz. komisija. Sėdi iš kairės: J. Kubiliūnas, O. Jokūbaitienė, pirm. V. Steponavičius, A. Puškoriūtė, E. Stepas. Stovi: B. Gražulis, V. Jokūbaitis, A. Styra, St. Astrauskas ir J. Čyvas.

BALFO VAJŲ PRADEDANT

1944 m. kovo 24-25 dienomis, įvairių šalpos fondų ir pagrindinių organizacijų atstovų susirinkime Chicagoje buvo įsteigta jungtinė šalpos organizacija ir pavadinta "Bendras Amerikos Lietuvių Fondas", arba

sutrumpintai B.A.L.F. Pirmieji BALF žingsniai buvo sunkūs ir pareikalavo didelio darbo ir pasiaukojimo senųjų Amerikos lietuvių.

Clevelande buvo įsteigti 3 skyriai, kurie rinko pinigų, drabužius, maistą ir vėliau daugelį karo pabėgėlių aprūpino buto ir darbo garantijom. Užjūryje gyve-

nantiems ir varge esantiems lietuviams buvo ištiesta pagalbos ranka.

Per 35 metus keitėsi BALF vadovybės ir narių sąstata. Vieni iškeliavo į Amžinybę, kiti pavargo dėl senatvės ir ligų. Nedaug šiandieną turime dirbančių šių kilnų ir dar labai reikalingą darbą.

A. A.

ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI KAVALIUNIE-
NEI, jos šeimai ir giminėms reiškiu užuo-
jautą

Petras Kudukis

A. A.

ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI KAVALIUNIE-
nei ir šeimai nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Jadvyga ir Edmundas
Č a p a i

Mielam mūsų prieteliui

A. A.

ALBINUI VIZGIRDUI

mirus, liūdesy pasilikusiai žmonai ANELEI
ir sūnams nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Staškūnų šeima
Juno Beach, Fla.

Marija Rudienė, Balfo Centro Valdybos pirmininkė, atvyksta į Clevelandą ir dalyvaus BALF 35 m. sukakties minėjime.

Materialinės pagalbos reikia kenčiantiems lietuviams Sibire, tėvynėje ar kur nors kitur, įskaitant ir į vargą ar nelaimę patekusius čia — JAV.

Kiekvienais metais BALF skelbia aukų rinkimo vajų. Kiekvienais metais mieli Clevelando ir apylinkių lietuviai ir kiti geros valios žmonės, dosniai atsiliepią į šį prašymą. BALF Clevelando skyrius maloniai kreipiasi į vidurinę ir jaunąją kartą: ateik į talką seniesiems, kurie daugumoje išėję į pensiją, pavargę dėl amžiaus ar ligų. Jūs mūsų ateitis, stokite į mūsų gretas ir paremkite mus gražiu darbu ir auka.

BALF Clevelando skyrius skelbia aukų rinkimo vajų nuo šių metų spalio 1 d. Aukos bus renkamos kiekvieną sekmadienį po pamaldų DMNP kavinėje ir šv. Jurgio parapijos apatinėje sa-

lėje. Čekius siųsti B.A.L.F. Clevelando skyriaus vardu įždininkui V. Jokūbaitiui šiuo adresu: 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. BALF auka atleidžiama nuo mokesčių (tax).

Nuoširdžiai Jums dėkoja Clevelando skyriaus valdyba.

BALFO 35 METŲ SUKAKTIES MINEJIMAS

Š. m. spalio 6 d. 7 val. 30 min. vakare, Lietuvių namų viršutinėje salėje, BALFO Clevelando skyrius ruošia šio šalpos fondo 35 metų gyvavimo sukaktį - minėjimą.

Minėjimas susidės iš dviejų dalių: Minėjimo atidarymas su trumpa Centro valdybos direktorės M. Rudienės kalba ir p. Onos Pliuškonienės iš Philadelphia koncerto. Po to seks vakarienė, svečių iš toliau pristatymas, loterija ir šokiai.

Sol. Ona Pliuškonienė

Solistė O. Pliuškonienė lietuvių parengimuose gerai žinoma ir muzikos kritikų gerai įvertinta. Paskutinis jos koncertas Kennebunkport, Maine V. Rociūno buvo gražiai aprašytas.

Gimusi Lietuvoje ir muzikos meną pamėgusi, turėdama gražų balsą, su pertraukomis savo balsą lavino ir muzikos meno mokėsi Amerikoje. Šiuo metu gyvena Philadelphiaje ir yra buvusios Lietuvos operos solistės J. Augaitytės mokinė.

Jos koncertas susidės iš 2 dalių: I dalis — lietuvių liaudies dainos — muz. V. Banaičio ir dainos su pritaikinta rašytojo Aisčio žodžiams — muz. Vytauto Marijošiaus. II dalis — operų arijos. Solistei akompanuos pianistas Vytautas Puškorius.

Stalus 10 žmonių rezervuoti pas BALF valdybos narius: J. Čyvas — telef. 486-5970 arba V. Steponavičius — telef. 481-2836.

Bilietai bus parduavinėjami prieš banketą-minėjimą DMNP ir šv. Jurgio parapijų patalpose sekmadieniais po lietuviškų pamaldų ir prie įėjimo (jeigu bus likusių vietų).

BALF Clevelando skyrius maloniai visus kviečia dalyvauti. Iki pasimatymo spalio 6 d., 7 val. 30 min. vak.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 30 — 4:00 val. Vilniaus Universiteto 400 m. sukakties minėjimas

• SPALIO 6 D. Balfo 35 metų sukakties minėjimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 7 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• SPALIO 12, 13, 14 D. šaukiamas Lietuvių Kongresas Clevelande. Rengėjai Amerikos Lietuvių Taryba.

• SPALIO 20 — Tėvynės Garsų radijo 30 metų sukakties minėjimo vakaras Lietuvių namuose.

• SPALIO 21 D. DMNP. parapijoje moterų sąjungos tradicinė vakarienė.

• SPALIO 27 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Lietuvių Namuose.

• SPALIO 28 D. Vyčiai Sr. ruošia šv. Jurgio parapijos salėje pietus.

• LAPKRIČIO 3 D. — Lietuvių klubo \$1,000 kultūrinės premijos įteikimo balius Lietuvių namų salėje.

• LAPKRIČIO 10 D. Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• LAPKRIČIO 17 D. Korp! Neo-Lithuania šventė - balius su Neo-Lithuania orkestru iš Chicago.

• LAPKRIČIO 18 D. Ohio Lietuvių Dienos. Rengia Clevelando LB Apylinkės ir Ohio Apygardos Valdyba.

• LAPKRIČIO 24 — Vienos dienos rekolokacijos DMNP parapijoje.

• LAPKRIČIO 25 D. — 4 val. DMNP parapijos 50 metų sukakties minėjimas įvyks parapijos salėje.

• GRUODŽIO 1-2 D. Mindaugo Nasvyčio meno paroda Lietuvių Namuose. Ruošia Korp! Čiedra.

• GRUODŽIO 2 D. pianisto Vytauto Puškoriaus koncertas.

• GRUODŽIO 2 D. sol. Aldonos Stempužienės-Švedienės koncertas. Rengia Putnamo selėms remti komitetas.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VILNIAUS UNIVERSITETO MINĖJIMAS IR PARODA

Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis minima šia tvarka:

Rugsėjo 28 d., šeštadienį, 7 val. vak. Vilniaus universiteto parodos atidarymas DMNP parapijos salėje. Kalbės iš Chicagos atvykęs "Draugo" redaktorius Bronius Kviklys. Parodos vedėjas — arch. Ed. Kersnauskas.

Rugsėjo 30 d., sekmadienį, 10 val. ryto iškilmingos pamaldos minėtos parapijos bažnyčioje. 4 val. p. p. akademija didžiojoje salėje. Paskaitą skaitys iš Romos atvykęs žinomas istorikas prof. dr. kun. Paulius Rabišauskas, S. J. Meninė programos dalį atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas korporatoriaus Alfonso Mikulskio. Visi kviečiami dalyvauti.

ATVYKSTA PRELATAS J. BALKŪNAS

Klebono kun. B. Ivanauskas kviečiamas į Šv. Jurgio parapiją Clevelande atvyksta prel. Jonas Balkūnas, kuris čia sekmadienį, spalio 7 d. praves eucharistines pamaldas.

• Prel. T. Tulaba, Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje rektorius, rugsėjo 17-18 d.d. buvo sustojęs Clevelande (Šv. Jurgio parapijoje). Antradienio vakare prelatas padarė pranešimą DMNP parapijos kavinėje. Pranešimą, kuriame susirinko virš 40, greitomis suorganizavo Vytauto klubas. Atski-

rą pasikalbėjimą Šv. Jurgio parapijos reikalais su prelatu turėjo Parapijos Tarybos atstovai.

"TĖVYNĖS GARSŲ" SUKAKTIS

Š. m. spalio 20-tą dieną Clevelande bus minima Tėvynės Garsų radijo 30-ties metų sukaktis ir radijo vedėjo, Juozo Stempužio, pagerbimas. Tai progai atžymėti yra sudarytas visuomeninis komitetas sekančios sudėties:

Garbės Komitetas — B. Auginas, A. Mikulskis, P. J. Nasvytis, P. K. Šukys.

Rengimo Komitetas — dr. V. Bložė, dr. H. Brazaitis, dr. E. Čeičienė, dr. V. Čeičys, V. Gedgaudas, O. Jokūbaitienė, N. Kersnauskaitė, kun. G. Kijauskas, S. J., S. Knistautienė, A. Kuprevičius, M. Lenkauskienė, J. Malskis, P. Maželis, A. Rukšėnas, E. Sakal, A. Širvaitis, V. Vinslovas.

Spaudos Komisija — V. Bacevičius, A. Balašaitienė, I. Bublienė, J. Garla, V. Rociūnas.

Vykdomasis Komitetas — T. Beržinskienė, dr. D. Degėsys, Z. Dučmanas, G. Kudukienė, R. Kudukis, V. Plečkaitis, V. Rociūnas, R. Tatarūnienė.

• Amerikos Lietuvių Kongreso bankete Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas kompoz. A. Mikulskio, atliks meninę programą iš operų ištraukų. Banketas įvyks šeštadienį, spalio 13 d., 8 val. vak. Hollenden House didžiojoje balių salėje.

Sekmadienį, spalio 14 d., 12 val. bus iškilmingos Kongreso Mišios katedroje. Mišias atnašaus vysk. V. Brizgys asistuojamas kun. A. Goldikovskio. Pamokslą pasakys vysk. A. Deksnys. Katedroje Čiurlionio ansamblis giedos komp. A. Mikulskio sukurtas Tautinės mišias už kenciančią Lietuvą. Kongreso atstovai, sve-

čiai ir visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti bankete ir pamaldose.

Į banketą bilietus galima užsisakyti pas: O. Jokūbaitienę — telef. 481-7161 arba K. Karalį — 229-2419.

• Ramūno ir Vidos Švarcų sūnus Rimas-Antanas rugsėjo 16 d. buvo pakrikštytas D.M.N.P. bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Rita Klirienė ir Saulius Obeleinis.

PRADĖJO MOKSLO METUS

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Clevelande savo mokslo metus pradėjo rugsėjo 8 d. Šį gražų saulėtą rytą susirinko apie 120 mokinių, kurie išsirikiavę su vėliava žygiavo, tėvėlių lydimi, bažnyčion šv. Mišioms. Šv. Mišias atnašavo ir mokiniams pritaikytą pamokslą pasakė klebonas kun. G. Kijauskas, S. J., pabrėždamas gimtos kalbos ir tautinio sąmoningumo svarbą. Toliau sekė salėje bendras mokinių, mokytojų ir tėvų susirinkimas.

Mokyklos vedėja V. Bučmienė pasveikino visus susirinkusius, perskaitė mokyklos taisykles, skatino mokykloje vartoti tik lietuvių kalbą, papasakoti apie šeštadieninę mokyklą jos nelankantiems lietuviams, savo draugams, juos sudominti ir pakalbinti pradėti ją lankyti. Taip pat buvo pristatyti mokyklos mokytojai, kurių kiekvienas išsivedė savo mokinius į atitinkamą klasę.

Šiais metais mokykloje mokytojų yra 18 mokytojų, veikia 12 skyrių, vaikų darželis ir speciali klasė lietuviškai nekalbantiems. Taip pat vyks lietuviškų knygų skaitymo konkursas, kurio premijų mėcenatai yra mokiniams gerai pažįstami p. p. Gražuliai, jau eilę metų skyrę pinigines premijas jauniems skaitytojams. Mokykloje veikia lietuviškas knygynėlis.

Mokytojams su mokiniais išėjus į klases, vadovavimą perėmė Tėvų Komiteto pirmininkas J. Šiupinys. Nėgusiai susirinkusiai tėvų grupei buvo pristatytas 1979-80 mokslo metų Tėvų

LIETUVIŲ NAMUOSE — GINTARO VALGYKLOJE
877 EAST 185 STREET
VĖŽIŲ VAKARIENĖ
trečiadienį, spalio 10 d.
\$12.00 asmeniui.
Rezervacijas reikia užsakyti iš anksto.

Ši sekmadienį

nuo 11:00 v. ryto iki 3:30 v. p. p. bus duodami sekmadieniniai lietuviškų patiekalų pietūs:

Kopūstų sriuba
Silkės
Zrazai
Cepelinai
Karbonada
Balandėliai
Virtiniai
Viščiukas
ir visi priedai.

(Su šiuo kuponu sekmadieniais, rugsėjo ir spalio mėn. vienam asmeniui nuolaida 50 c.).

HOUSE FOR SALE

Euclid, brick, 3 bedrooms, 1½ bath, living room, kitchen, dining area, recreation room, screened porch, private beach. \$59,500. Call: 731-4551. (38-39)

HOUSE FOR RENT

2 family, Neff Rd. area, tudar immaculate, no children or pets. Call: 729-0095.

N. Kašubienė

Brangiai Motinai

A. A.

MARIJAI JUODĖNIENEI

mirus, jos sūnui dr. ED. JUODĖNUI ir šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

Antanas ir Eugenija
Aželiai

A. A.

Pedagogui KOSTUI BARNIŠKIUI

Lietuvoje mirus, seserims IZABELEI JONAITIENEI ir MEGAI BARNIŠKAITEI reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą liūdesio valandoje ir kartu liūdziau

VALIUTĖ JUREVIČIENĖ

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Clevelando Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų pradžia. Kalba mokyklos direktorė V. Augulytė-Bučmienė. Žemiau dalis mokytojų ir mokinių.

DIRVA

Trys losangeliečiai Dirvos skaitytojai — spaudos ir radijo bendradarbiai. Iš kairės: Alg. Gustaitis, Vl. Bakūnas ir Vl. Gilyš. L. Kanto nuotr.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Jablonskis, Hurstville 7.00
J. Marčiulaitis, Vokietija 8.20
R. Viskanta,
W. Lafayette 2.00
J. Diamantis, Princeton .. 2.00
V. Garlauskas, Atkinson 2.00
V. Žygas, Cicero 2.00

Kun. V. Kriščiūnevičius,
Southfield 2.00
I. Muliolis, Cleveland 2.00
B. Zemliauskas, Meriden 7.00
Tėvai Jezuitai, Clevelande 7.00
J. Saikus, Cleveland 7.00
Dr. J. Kašuba,
Germantown 7.00
G. Gureckas,
Palos Verdes 37.00
K. Mykolaitis, Detroit .. 7.00
A. Burtavičius, Chicago .. 2.00
V. Žilinskas,
Treasure Island 7.00

ARVYDUI VAIČJURGIUI

netikėtai mirus, jo tėvams JUOZUI ir VA-

LERIJAI VAIČJURGIAMS, seseriai BIRU-

TEI su šeima ir giminėms reiškiamo gilią

užuojautą šioje skausmo valandoje

A.L.T. S-gos Bostono Skyrius

A. † A.

JULIJAI BLIŪDŽIUVIENEI

mirus, jos vyrui PETRUI, sūnui ROMUI ir

dukrai GRAŽINAI ir jų šeimoms gilią užuo-

jautą reiškiamo

Kūrėjų-Savanorių

ir

Ramovėnių Detroito Skyriai

Tauriam Lietuvos Sūnui-Savanoriui

A. A.

KOSTUI RIMAVIČIUI

Lietuvoje mirus, jo dukrą VANDĄ ir VACĮ MAŽEIKUS ir kitus artimuosius esančius dideliame nuliūdime nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Lelė ir Juozas
Ž v y n i a i

VISŲ LAUKIAME ATSLANKANT Į PIRMĄ RUDENINĮ PARĖNGIMĄ
PHILADELPHIJOJE

HAMILTONO TEATRO GRUPĖS "AUKURAS"

pasirodyman š. m. spalio mėn. 6 d., 7 val. vak.

LIETUVIŲ NAMUOSE — 2715 E. ALLEGHENY AVE.

BUS SUVAIDINTA G. ZAPOLSKA (VERTĖ S. NEVERAVIČIUS) 3-JŲ

VEIKSMŲ SATYRINĖ DRAMA:

"PONIOS DULSKIENĖS MORALĖ".

VEIKALĄ REŽISUOJA ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ.

Po vaidinimo vaišės (užkandžiai ir gėrimai) ir šokiai. Šis vaidinimas turėjo didelį pasisekimą New Yorke ir kitose vietovėse.

Ta pačia proga prašome neužmiršti, kad spalio mėn. 20-21 d. ruošiamas DAIL. Č. JANUŠO PARODA, taip pat Lietuvių Namuose.

Šiuos parengimus rengia A.L.T. S-gos Philadelphijos skyrius. Bilietus galima įsigyti pas valdybos narius, ar prie įėjimo.

Laukiame: A.L.T. S-GOS PHILADELPHIJOS SKYRIUS.

"Ponios Dulskienės Moralės" veikėjai, kurie vaidins Philadelphijoje. Iš kairės pirmoje eilėje: Dalia Jonikaitė, Marija Kalvaitienė, režisierė ir pagrindinio vaidmens atlikėja Elena Dauguvietytė-Kudabienė, Danutė Kudabaitė, Ina Kudabaitė. Antroje eilėje: Teresė Kalmatavičienė, Kęstutis Kalvaitis, Vida Juozaitytė. Trūksta Antano Mingėlos.

JAV LB IX TARYBOS PIRMOSIOS SESIJOS
Š. M. RUGSĖJO 29-30 DIENOMIS,
PARK PLAZA HOTEL, CARNEGIE AVE.
AT 96TH T., CLEVELAND, OHIO

DARBOTVARKĖ

Rugsėjo 29 dieną

9:00-9:30 REGISTRACIJA.

PIRMASIS POSĖDIS: 9:30 val. ryto iki 12:15 po pietų.

9:30-10:00 — Atidarymas, himnas, invokacija, LB Ohio Apygardos pirm. dr. A. Butkaus žodis, LB Clevelando Apylinkės pirm. J. Malskio žodis, LB VIII Tarybos Prezidiumo pirm. R. Kudukio žodis, LB IX Tarybos narių bei svečių pristatymas, darbotvarkės priėmimas.

10:00-10:15 — PLB pirm. V. Kamanto žodis.

10:15-10:30 — Kanados LB pirm. J. Simanavičiaus žodis.

10:30-12:00 — Krašto valdybos pranešimai.

12:00-12:15 — Kontrolės komisijos pranešimas.

12:15-1:15 — PIETŲ PERTRAUKA.

ANTRASIS POSĖDIS: 1:15 iki 5:00 val. p. p. LB Garbės teismo pirm. E. Korzono pranešimas, Lietuvių Fondo pirm. dr. A. Razmos pranešimas, Tautinių šokių šventės pirm. J. Talandžio pranešimas, nominacijos ir balsų sk. komisijų sudarymas, JAV LB IX-sios Tarybos Prezidiumo rinkimai, JAV LB Kontrolės komisijos rinkimai, JAV LB KV pirmininko rinkimai, JAV LB Garbės teismo teisėjų rinkimai, Tarybos narių pasiskirstymas į nuolatinės darbo komisijas ir posėdžiai.

7:30 — BENDRAVAKARIS — Broniaus Nainio kalba — Aktualieji JAV LB rūpesčiai.

Rugsėjo 30 dieną.

9:30-10:00 — Šv. Mišios sesijos patalpose.

TREČIASIS POSĖDIS: 10:00 val. ryto iki 12:00 p. p. Darbų komisijų prezidiumų pristatymas, Komisijų posėdžiai: diskusijos apie ateinančių trejų metų JAV LB veiklą.

12:00-1:00 — PIETŲ PERTRAUKA.

KETVIRTASIS POSĖDIS: 1:00 p. p. iki 3:00 — Komisijų siūlymai visai Tarybai, įvairūs Tarybos narių siūlymai, uždarymas: Naujojo JAV LB KV pirmininko žodis, IX JAV LB Tarybos Prezidiumo pirm. žodis, baigiamoji malda, himnas.

P. Račiukaitis, Baltimore 7.00
M. Baliutavičius,
Venezuela10.00
R. Valiukėnaitė-Reilly,
Laramie50.00
Dr. J. Kaškelis,
St. Petersburg 7.00
G. Stančius, Mount Vernon 7.00
P. Klimas, Paryžius 2.00
B. Jacikevičius, Brooklyn 2.00
Balfo Detroito skyrius ..10.00
F. Modestavičienė, Chicago 2.00
J. Račkauskas, Cleveland 7.00
E. Žitkus, Beverly Shores 7.00
O. Mikulskienė, Cleveland 10.00
J. Mekeša, Eastlake10.00
LKVS Ramovė,
Clevelando skyrius :...20.00
X. Y., Cleveland 5.00
R. Belzinskas, Cleveland 20.00
Dr. K. Pautienis,
Pompano Beach10.00
L. Kapeckas, Hartford .. 2.00
A. Švažas, Downer Grove 2.00
I. Anužis, Troy 7.00
E. Krygerienė, Cleveland 3.00
Br. Krištopaitis, Chicago 7.00
P. Maželis, Cleveland 7.00
V. Čyvas, Cleveland 2.00
D. Gatautienė, Cleveland 3.00
J. Misevičius, Baltimore 7.00
J. Naujokaitis, Cleveland 5.00
A. Simontis, Cleveland .. 2.00
M. Barniškaitė, Euclid .. 2.00
S. Vaičius, Chicago 7.00
V. Jankus, Philadelphia .. 2.00
Br. Kasakaitis, Chicago .. 7.00
S. Lukoševičius, Cleveland 2.00
Worcesterio Vyrų Choras
per J. Pipirą15.00
R. Izdunis, Cape Coral .. 7.00
L. Mathews, Elmhurst .. 2.00
Dr. V. Bergen, Columbus 10.00
X. Y., Rockford 7.00
M. Gilvydis, Farmington 2.00
J. Kleinaitis, Germantown 2.00
V. Žiedonis, Cleveland .. 7.00
J. Adomonis, Ville La Salle 5.00
A. Petruškevičienė,
Australija10.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Viktoras Ignaitis, 76 m. amž., gyvenęs Bradford, Anglijoje, rugpiūčio 26 d. ištiktas širdies smūgio mirė Vyties klubo raštinėje. Jis buvo aktyvus Anglijos lietuvių veikloje, DBLS garbės narys, skautų žurnalo "Budėkime" redaktorius, spaudos platintojas, tad jo laidotuviuose dalyvavo daug lietuvių.

Atsisveikinimo kalbas pasakė rašyt. R. Spalis, Z. Juras, J. Adomonis ir kt.

Tai buvo taurus idealistas, šviesi asmenybė, nepaprastai darbštus veikėjas.